

60.010/x

M.T.I.

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség.

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Külföldi hírek

1978. október 13. p é n t e k

kk.1. várható

pl./a/ng

1978. október 13./mti/

w a s h i n g t o n : egyiptomi-izraeli-amerikai tárgyalások

b r i g h t o n : a brit konzervatív párt kongresszusa

k u a l a l u m p u r : pham van dong hivatalos látogatása

s i n g a p o r e : schmidt nyugatnémet kancellár érkezése

brüsszel, stockholm: kormányalakítási megbeszélések

7.05/avé

-. -

-1-

a szerkesztőségek tájékoztatására!

kk.2. heti várható

b-le/a/ng

1978. október 13./mti/

október 16. hétfő:

- chicagóban megkezdődik a magyar-amerikai gazdasági tanács 4. plenáris ülése

október 17. kedd

- magyar-amerikai gazdasági tanács/ 2. és befejező nap/

október 18. szerda:

- callaghan - schmidt tárgyalások kezdődnek bomban/2 nap/

október 19. csütörtök!

- örményország oroszországhoz való csatlakozásának 150.évfordulója

október 20. péntek:

- mannheimben megkezdődik a német kommunista párt / dkp/ v. kongresszus/ 3 nap/
- a nyugat-berlini cdu pártértekezlete/2 nap/
- megkezdődik a nato,, deterrent force,, fedőnevű hadgyakorlata a földközi tenger középső és keleti térségében

október 21. szombat:

- a háboru ellenes akció napja japánban

/fvlyt.köv./
7.35/a *de*

- 2 -

kk.2./ heti várható.....szerk.táj. folyt./-a

október 22. vasárnap:

- vance tárgyalásai moszkvában/ 2 nap/
- megkezdődik a nyugatnémet cdu kongresszusa ludwigs-hafenben / 5 nap/
- teng hsziao-ping megkezdi egyhets tokiói látogatását
- megkezdődik van der klaauw holland külügyminiszter látogatása dél-koreában / 3 nap/

-.-

kk.3. dózsa-felkelés - brassói levéltár

olt/a/pi

b u k a r e s t , 1978. október 13.

oltványi ottó, az mti tudósítója jelenti:

a brassói levéltárban az 1514-es parasztfelkelésről vonatkozó, eddig kiadatlan okleveleket kutattak fel. a korabeli okmányok a dózsa-hadak maros-völgyi, az erdélyi vajdaság ellen végrehajtott akcióiról tudósítanak. zápolya jános erdélyi vajda és tomori pál fogarasi várnagy levéltárban őrzött okmányaiból kerültek elő az új adatok.

a zápolya-levelek azt bizonyítják, hogy a felkelő jobbágseregek a maros-mentén egészen a bánág és erdély határáig értek el, északi irányban pedig veszélyeztették az érc-hegység gazdag aranybányáit. zápolya 1514. június 9-én déváról írt levelében azt parancsolja a brassói tanácsnak, hogy 400 lovast küldjön a nagyenyedi táborba és ugyanennyi gyalogost, mivel a felkelő hadak lippán kívül elfoglalták a maros-völgyi bulcs és kapronca mezővárosokat is. zápolya rendelete azt is megemlíti, hogy a,, keresztetek, kőrösbánya és abrudbánya vidékén a bányákat is elfoglalták.

/folyt.köv./
7.39/a *de*

- 3 -

kk3./ dózsa-felkelés.....folyt./-a

a zápolya-leveleknél későbbi keletű tomori pál fogarasi várnagy misszilise. a mohácsi csatában elesett főpap-hadvezér június 29-én arról tudósítja a brassói tanácsot, hogy a vajda hadai utban voltak a karas-folyó torkolatában fekvő haram vára körzetéhez tartozó dunai révhez, abból a célból, hogy a,, lator,, nehogy törökországba menekülhessen. a kutatók szerint nem kétséges, hogy 1514 júniusában a feudális uralkodó osztály számára nem volt nagyobb,, lator,, dózsa györgynél, s az utalás rá vonatkozott. az adat azért jelentős, mert eddig zápolya utirányát erdély és temesvár között jelölték meg. a napvilágra került tomori-féle levél azt a feltevést igazolja, hogy az erdélyi vajda karánsebesen át nagy bekerítő mozdulattal, az aldunai révhelyek érintésével, délről észak felé érkezett július 14-én temesvár alá.

a korabeli forrásokban inkább csak székely györgy néven említették a parasztfelkelés vezérének nevét. a család-név igazolására is új adatok kerültek elő. a kutatások bebizonyították, hogy már pelei tamás gyulafehérvári kanonok három helyen is dózsa györgy néven nevezte a temesvár alatt kivégzett kensztes vezért. zápolya jános titkára -mindszenti gábor - szerint pedig maga az erdélyi vajda is,, paraszt dózsa uram, néven emlékezett hajdani politikai ellenfeléről.

-. -

kk.4 . kínai szakszervezeti kongresszus

éb/a/ng pek ing , 1978. október 13./mti/

a kínai ^{országos} szakszervezetek országos szövetségének most folyó 9. kongresszusán ni csi fu, a kkp kb politikai bizottságának tagja, a pekingi szakszervezeti tanács elnöke a vezetőség nevében tartott beszámolójában első számú,, történelmi misszióként,, jelölte meg a kínai munkások és alkalmazottak számára, a,, négy modernizálás,, valóraváltását, azaz kina gazdasági és katonai nagyhatalommá fejlesztését az ezredfordulóig.

/folyt.köv./
7.45/a *dl*

- 4 -

kk.4./ kínai.....folyt./-a

ni csi -fu, akit a kongresszuson megválasztandó új központi vezetőség főtitkáraként emlegetnek, a szakszervezetek legfontosabb feladatairól szólva hangsúlyozta: a szakszervezeteknek egyesíteniük és nevelniük kell a munkásokat és alkalmazottakat, arra kell serkenteni őket, hogy állandóan emeljék politikai öntudatukat, sajátítsák el a korszerű tudományt és technológiát, vegyenek részt aktívan a vállalatok és az üzemek irányításában, messzemenően éljenek a munkaverseny lehetőségeivel; fokozzák a munka termelékenységét. a szakszervezeti vezető rámutatott, hogy csak ezen az alapon lehet javítani a kínai munkások és alkalmazottak anyagi és kulturális körülményein./éliás béla/

-. -

kk.5. színes hírek a szocialista országokból

a-fo/a/ai

1978. október 13./mti/

p r á g a : válások

bár csehszlovákiában a válások száma csökkenőben van, még ma is minden negyedik házasság felbomlik. a válások megelőzését sok családvédelmi intézkedés szolgálja, köztük az egyik legfontosabb az ugynevezett családi konzultációk intézménye. a házasulandók és a házaspárok, ha úgy érzik, hogy konfliktusuk megoldásához külső segítségre van szükségük, egy szakemberekből álló csoporthoz fordulhatnak, amelynek tagjai között egyaránt van pszichológus és szexológus, jogász, szociológus és genetikus. a felmérések tanúsága szerint sok problémát okoz, hogy a fiatalok túl korán kötnek házasságot: a menyasszonyok átlagos életkora csehszlovákiában 20, a vőlegényeké 22 év, és az esküvőre általában rövid, mindössze 2-6 hónapos ismeretség után kerül sor. ugyancsak gyakran vezet konfliktushoz az is, hogy a feleségek több szabad időt szeretnének maguknak és ezért ferjüktől azt kívánják, hogy nagyobb részt vállaljanak a háztartásból./ctk/

/folyt.köv./
7.54/a *dl*

- 5 -

kk.5./ szines.....folyt./-a

k i j e v : a kárpátok

a kárpátok hegyisége még,, csak,, 25 millió éves, és mind a mai napig növekedésben van. a hegygerincek évente 3-4 milliméternyit, Lvov környéke pedig évente egy centiméternyit emelkednek - állapították meg ukrán tudósok./taszsz/

m o s z k v a : meteorit figyelő szolgálat

az űrhajók és űrállomások részére komoly veszélyt jelenthet, ha meteorba, vagy akár csak egészen apró szilárd részecsekbe ütköznek. harkovi szakembereknek sikerült olyan rádióhullámokkal működő készüléket szerkeszteniük, amely egymilliomod gramm súlyú szemcséket is képes érzékelni a világűrben. ugyancsak harkovban automata meteorfigyelő állomás is működik. ennek berendezései segítséget nyújtanak a tudósoknak ahhoz, hogy meghatározzák a világűr veszélyes zónáit és az űrhajók számára a legkedvezőbb pályát jelöljék ki./taszsz/

-. -

kk.6. warnke - tv-nyilatkozat

ha/a/ng w a s h i n g t o n, 1978. október 13.

heltai andrás, az mti tudósítója jelenti:

paul warnke, az amerikai salt-küldöttség vezetője csütörtöki tv-nyilatkozatában kijelentette: a salt-megállapodás az egyesült államok nemzeti érdeke, mert - hadászati fölényre nem lévén lehetőség - biztosítja a két nagyhatalom stratégiai egyensúlyát.

warnke, aki a jövő hét végén vance külügyminiszter kíséretében moszkvába utazik, a salt-tárgyalások következő, különösen fontosnak tekintett fordulójára, úgy nyilatkozott, hogy már csak,, maroknyi kérdés,, vár megoldásra, ezek azonban olyan természetűek, hogy legfelső szintű, politikai döntésre lehet szükség.

/folyt.köv./
8.00/a *de*

10 30 Dm

- 6 -

kk.6./ warnke.....folyt./-a

paul warnke, aki a héten bejelentette, hogy a moszkvai tárgyalások után lemond a fegyverzetellenőrzési és leszerelességi hivatal vezetőjének tisztéről, hangsúlyozta, hogy csak személyes okokról van szó, és hogy továbbra is ki fog állni a szerződés mellett. washingtonban általános vélemény, hogy warnke lemondásával a szerződés törvényhozási elfogadását akarja megkönnyíteni. a rugalmas, realpolitikus jogász, akit a carter-kormány,, galambjai,, közé sorolnak, hevesen támadják a szélsőséges körök és már tavalyi kinevezéséhez is nehezen járult hozzá a szenátus.

warren christopher külügyminiszterhelyettes warnke-val egyidejűleg egy los angelesben tartott előadásában ugyancsak arról beszélt, hogy a második hadászati fegyverzetkorlátozási megállapodás aláírása,, elérhető közelségbe került,,.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

warnke szerint megoldásra vár még az új szovjet robotbanőfejek, illetve a repülőgépeken elhelyezhető amerikai cirkáló-rakéták kérdése,, nehezebb kérdéseket is megoldottunk már, mint a még hátralévőket,, - mondotta.

az egyesült államok és a szovjetunió elvi nyilatkozat elfogadását is tervezi, amelyben körvonalazná a harmadik salt-szerződéssel, a hadászati fegyverkészletek még jelentősebb csökkentésével kapcsolatos elgondolásaikat - közölte még az amerikai küldöttségvezető.

-. -

kk.8. bissau-guinea

a-ta/sa/a/ng b i s s a u, 1978. október 13./mti/

bissau-guinea a jövőben is fejleszteni fogja baráti kapcsolatait azokkal az országokkal, amelyek segítik népét a függetlenségért vívott harcban, ma pedig támogatják gazdasága fejlesztésében - jelentette ki joao bernardo vieira, az állambiztosok tanácsának új elnöke /miniszterelnök/ beiktatási ünnepségén.

/folyt.köv./
8.05/a *de*

10 30 Dm

- 7 -

kk.8./ bissau.....folyt./-a

beszédében vieira kiemelte annak fontosságát, hogy teljesítsék a guinea/bissau/ és a zöld-foki szigetek afrikai függetlenségi pártja 3. kongresszusának határozatait és foglalkozott az ország előtt álló gazdasági feladatokkal is./taszsz/

..-

kk.7. űrhajósok

ki/a/ng m o s z k v a , 1978. október 13./mti/

a 120. napot töltik a világűrben a szaljut 6. jelenlegi személyzetének tagjai és a szovjet rádió jelentése szerint most már megkezdődik visszatérésük előkészítése. a legutóbbi orvosi vizsgálat tanúsága szerint vlagyimir kovaljonok és alekszandr ivancsenkov jó egészségi állapotban van, mostantól fogva azonban az orvosok nagyon szigorúan fogják őket: a visszatérés előkészítése különleges feladatokat ró az űrhajósokra, főként azt, hogy izmaikat különleges póltözék viselésével és speciális tornával felkészítsék a várható változásra. emellett, természetesen, gondoskodniuk kell a progressz kirakódásának befejezéséről, a teherűrhajó utnak indításáról, el kell végezniük a szaljut konzerválását, hogy az űrállomás személyzet nélkül is folytassa keringését és - automatikus berendezései segítségével - adatok közlését a világűrből. a feladatok közé tartozik saját űrhajójuk előkészítése, a földre visszahozandó anyag - fénykép-felvételek, anyagminták, megfigyelési naplók és vizsgálati eredmények - becsomagolása, elhelyezése az űrhajóban.

kovaljonokra és ivancsenkovra tehát meglehetősen zsufolt program vár. a két űrhajós nagy kedvvel, gazdag tapasztalatait felhasználva végzi munkáját és rendszeresen konzultál a földi irányító központtal, az ott szolgálatot teljesítő szakemberekkel, köztük az orvosokkal is./ kis csaba/

..-

- 8 -

8.13/a ul

1030 Dm

kk.9. kina - légitüntetató

éb/a/ng p e k i n g , 1978. október 13.

éliás béla, az mti tudósítója jelenti:

a pekingi lapok fényképekkel illusztrált hirben számoltak be arról, hogy a kínai hadsereg légitüntetató nagyszabású légitüntetatót tartottak,, valahol kínában,,. a kétórás légitüntetatón többek között hua kuo-feng pártelnök és miniszterelnök, je csien-jing az országos népi gyűlés állandó bizottságának elnöke és teng hsziao-ping miniszterelnökkel lyettes, vezérkari főnök is jelen volt. megfigyelők emlékeztetnek rá, hogy hasonló nagyszabású légitüntetatót utoljára 1964-ben tartottak, az azóta elhunyt mao ce-tung elnök jelenlétében.

a kínai hadsereg légitüntetató a bemutató során egyebek között bombázásból, célbalövésből, felderítő repülésből és műrepülésből vizsgáztak. a sajtójelentés rámutat, hogy a mostani légitüntetató sokkal nagyobb méretű és sokkal eredményesebb volt, mint az 1964. évi. megfigyelők emlékeztetnek arra, hogy az 1964. évi légitüntetatót két éven át tartott, fokozott ütemű kiképzés követte a kínai légitüntetatónál. feltehetően ugyanez a folyamat következik be a mostani légitüntetató után is. erre enged következtetni a sajtóban közzétett jelentés is, amely szerint a bemutatóra olyan fontos időszakban került sor, amikor az egész kínai hadsereg,, a rektifikáció állapotában van,,. azaz fokozott ütemben korszerűsödik és készül fel a kínai vezetés által elkerülhetetlennek minősített új világ-háború megvívására.

..-

kk. 10. panama - új párt

a s a i l n g panamaváros, 1978. október 13./mti/

a panamai köztársaság fővárosában közleményt adtak ki a forradalmi demokratikus párt /prd/ megalapításáról. a forradalmi demokratikus párt /prd/ megalapításáról, az új párt kormányként fog tevékenykedni és támogatni fogja a tíz évvel ezelőtt kibontakoztatott forradalmi antiimperialista harcot a teljes nemzeti szuverenitásért és gazdasági függetlenségért. a párt elnöke a köztársaság eddigi alelnöke gerardo gonzalez vernaza lett, főtitkárrá nicolas gonzalez-revilla eddigi külügyminisztert választották meg.

/folyt.köv./
8.40/il ul

- 9 -

kk. 10./panama folyt./il

a pártot annak az október 5-én a törvényhozó tanács által jóváhagyott törvénynek az értelmében hozták létre, amely megszüntette a pártok alakítására vonatkozó korábbi tilalmat. a kormánypárt megalakítását előkészítő bizottság munkájában aristides royo, panama e héten megválasztott új államfője is részt vett.

már korábban megalakították a széles népi front elnevezésű pártot, amely szintén a panamai forradalmi folyamat továbbvitele mellett száll sikkra./adn/

-. -

kk.11. huang hua - owen

a-vi/sl/a/ng l o n d o n , 1978. október 13./mti/

a négynapos hivatalos látogatáson Londonban tartózkodó huang hua kínai külügyminiszter csütörtökön befejezte a brit tárgyalópartnereivel a legfontosabb nemzetközi kérdésekről folytatott, kétnapos tárgyalássorozatot.

david owen brit külügyminiszter a tanácskozás során kijelentette, hogy kormányának eltökélt szándéka az enyhülési politika folytatása, egyúttal azonban a nato-tagállamoknak a hadikiadások növelésére a közelmúltban hozott döntésére is felhívta kínai vendégének figyelmét.

a tárgyalások során a kínai külügyminiszter nemtetésének adott hangot afrika szarván, afganisztánban és délkelet-ázsiaiában a közelmúltban bekövetkezett eseményekkel kapcsolatban. mindkét külügyminiszter kormánya határozott támogatásáról biztosította délkelet-ázsiai országok szövetségét./asean/

a kétoldalu kapcsolatok áttekintésekor huang hua kijelentette, hogy kína továbbra is kereskedelmi és mezőgazdasági „önállóságának”, kiépítésére törekszik és a nyugati világgal szoros együttműködésben korszerűsíteni akarja ipari infrastrukturáját.

a brit külügyminisztérium szóvivője közölte, hogy owen külügyminiszter kínába szóló meghívást fogadott el. látogatásának pontos dátumát később rögzítik.

huang hua szombaton Londonból teheránba repül./afp,reuter/

8.50/a
de

-. -
- 10 -

kk. 12. washingtoni különtárgyalások - pravda

ki il ng m o s z k v a , 1978. október 13./mti/

washington az egyiptomi-izraeli különtárgyalások útján is növelni akarja az amerikai befolyást a közel-keleten. ez azonban nem közömbös a szovjetunió számára - állapítja meg p. gycsenko a pravda pénteki számában a most kezdődő egyiptomi-izraeli különbéke-tárgyalásokat és a libanoni helyzetet kommentálva.

„a szovjetunió szempontjából ez a térség nem az atlanti óceán tulsó oldalán fekszik, hanem határai és a varsói szerződés más országai határainak közvetlen közelében. sok barátja van a közel-keleten és számukra sem közömbös hogy milyen események mennek ott végbe, - hangoztatja a cikk. a washingtoni tárgyalásokról a lap véleménye az, hogy ezeket egyrészt igyekeztek minél távolabbra vinni az olyan helyszíntől, ahol az arab népek felháborodása közvetlenül kihatna rájuk, másrészt a helyszín megválasztásával azt is biztosítani akarták, hogy az egyesült államok közvetlen ellenőrzése alatt tarthassa a tárgyalást. a különutas béke lehetővé teszi izrael számára, hogy megszilárdítsa hatalmát a többi megszállt arab területen, és a béke ára egyiptom számára az, hogy lemond a palesztin nép, a pfsz támogatásáról.

ez a magatartás még az egyébként konzervatív beállítottságú arab országok jórészenél sem talál támogatásra, nem hajlandók helyeselni a camp davidban létrejött megállapodásokat - szögezi le a pravda. a cikk ugyanakkor felhívja a figyelmet libanonra is: izrael közvetlenül beavatkozik az ottani helyzetbe azzal a céllal, hogy lekösse szíria katonai erőit. az a washingtoni javaslat - mutat rá a pravda, - amely szerint nemzetközi tárgyalást kellene tartani a libanoni helyzetről, tulajdonképpen arra szolgál, hogy törvényesítse izrael beavatkozását libanon belügyeibe és egyúttal kivezesse egyiptomot az elszigeteltségből, amelybe a különutas alku révén került. a javaslat értelmében ugyanis egyiptom is részt venne ezen a tárgyaláson.

az amerikai magatartás egyik fő célja az, hogy - izrael és egyiptom révén - megnövelje a térségben politikai és katonai befolyását, jelenlétét, ugyanakkor az amerikai monopóliumok számára újabb pozíciókat biztosítson a közel-keleten és egyúttal elszakítsa az arab országokat a szovjetuniótól, megakadályozza együttműködésüket - állapítja meg a pravda cikke./kis csaba/

de

-. -
- 11 -

kk.13. rövid hírek

b-vz/mp/a/ng

1978. október 13./mti/

w a s h i n g t o n : pentagon-költségvetés

az amerikai képviselőház csütörtökön este 117,3 milliárd dolláros, rekordösszegű költségvetést szavazott meg a pentagon számára az október 1-vel kezdődött új pénzügyi évre. az új katonai költségkeret, amelyet még a szenátusnak is jóvá kell hagynia, 4,2 százalékkal magasabb az elmúlt évinél, de 1,9 milliárd dollárral alacsonyabb a carter-kormányzat által kért összegnél./afp, adn, dpa

h á g a : starfighter

csütörtökön este hollandia déli részén lezuhant a holland légierő egyik starfighter típusu gépe. a pilóta életét vesztette. a holland légierő ezzel már harmincadik starfighterét vesztette el, s az eddigi szerencsétlenségek következtében tizenhárom pilóta halt meg. az nszk-ban kedden lezuhant géppel együtt eddig összesen 204 starfighter járt szerencsétlenül./reuter, afp/

t o k i ó : uzsorások és öngyilkosok

japánban átlagosan minden második nap öngyilkos lesz valaki az uzsorások követelése miatt és naponta hatan tűnnek el, menekülve adósságaik behajtása elől. a távol-keleti szigetországban összesen 167.555 bejegyzett pénzkölcsönző működik és közülük több mint háromezerről köztudott, hogy kapcsolatot tartanak fenn bünszövetkezetekkel./reuter/0

s i n g a p o r e : hajórobbanás

legkevesebb 57 személy meghalt és csaknem százan megsérültek, annak következtében, hogy csütörtökön egy singaporei dokkban felrobbant és kigyulladt a szpirosz nevű görög tankhajó - közölte a rendőrség. a sérültek közül hetvenötöt kórházban ápolnak, sokuk állapota válságos./ap, reuter, dpa, afp/

/folyt.köv./
9.20/a *Ne*

- 12 -

kk.13./ rövid.....folyt./-a

m i n n e a p o l i s : szovjet kulturális fesztivál

az egyesült államok egyik nagyvárosában, minneapolisban három hónapig tartó szovjet kulturális fesztivált rendeznek. a nyitó esemény egy képzőművészeti kiállítás, amely a xix. század első felének orosz festőit mutatja be. sor kerül ezen kívül színházi, balett- és néptánc előadásokra, zenei és filmbemutatókra is./taszsz/

-. -

kk.14. izraeli - egyiptomi tárgyalások

b-pn/mp/a/ng

w a s h i n g t o n , 1978. október 13./mti/

derülátó nyilatkozatokkal zárult az izraeli-egyiptomi különbéke tárgyalások csütörtöki megnyitó-napja. mind cyrus vance amerikai külügyminiszter, a tárgyalásokban közvetítőként és tevékeny közreműködőként résztvevő egyesült államok képviselője, mind a három tárgyaló-küldöttség közös szóvivője, „építő jellegűnek, őszintének és barátinak,„ mondta a légkört, és azt állította, hogy már az első nap sikerült haladást elérni a hármashoz, majd az azt követő kétoldalú - egyiptomi-amerikai, illetve izraeli-amerikai eszmecsereken.

az izraeli-egyiptomi különbéke módoszatainak megvitatása a legszigorubb titoktartás mellett, - pénteken folytatódik, szombaton viszont a zsidó vallási ünnepre való tekintettel szünetet tartanak a küldöttségek.

vance derülátó tükröző nyilatkozata is megerősíti azokat a feltételezéseket, hogy a megkötendő békeszerződést illetően nincs már lényegbevágó tisztázatlan kérdés izrael és egyiptom között. a fontosabb szálakat már camp davidben „elkötötték,„ s így valószínű, hogy most két-három héten belül tető alá hozzák a szerződést, annál is inkább, mivel egyiptom a hírek szerint november 19-re, szombat elnök jeruzsálemi látogatásának évfordulójára szeretné időzíteni a különbéke aláírását.

csütörtökön a washingtoni szenátus öt befolyásos tagja - köztük henry jackson, frank church, jacob javits - „a közel-keleti gazdasági helyreállításra,„ irányuló határozattervezetet terjesztett a testület elé. a jackson demokrata szenátor által ismertetett határozattervezet a második világháború utáni marshall-tervhez hasonlatos programot vázol fel arról, miként lehetne ösztönözni az egyesült államok, egyiptom és izrael között új gazdasági kapcsolatok kifejlődését, és hasonló lehetőségekkel kecsegteti mindazokat a közel-keleti országokat, amelyek hajlandók lennének csatlakozni a washingtoni ihletésű közel-keleti rendezési elképzelésekhez, nevezetesen a camp david-i keretmegállapodások végrehajtásához./a reuter, upi ap alapján/

9.30/a *Ne*

-. -
- 13 -

10 *Ne*

kk. 15. cirkáló rakéta - brown

b d f s o m p i l n g w a s h i n g t o n , 1978. okt. 13./mti/

harold brown amerikai hadügyminiszter úgy döntött, hogy elhalasztják a tengeralattjáróról indítható cirkáló rakéták gyártását - jelentette be a washingtoni hadügyminisztérium csütörtökön.

a minisztérium szóvivője közölte: a fegyver gyártásával és kifejlesztésével kapcsolatos tervet részben azért törölték az 1980. évi költségvetésből, mert nagyon költséges. hozzáfűzte, hogy az alacsonyan repülő cirkáló rakéta, amelyet elektronikus vezérléssel juttatnak célba, nem érinti a hadászati támadó fegyverrendszerek korlátozásáról kötendő egyezményt, illetve az erről folyó tárgyalásokat.

kormányforrásokból származó értesülések szerint azonban a gyártás elhalasztásának egyik oka éppen a hadászati fegyverrendszerek korlátozása./reuter/

-. -

kk. 16. ensz - felszólalások

a-vi/sa/a/ng n e w y o r k , 1978. október 13./mti/

az ensz-közgyűlés 33. ülészakán csütörtökön befejeződött az általános politikai vita. a vita utolsó szónokai közül libanon, algéria, etiópia, a seychelles köztársaság, kolumbia és máltai képviselői egybehangzóan az ülészak egyik legfontosabb feladatának minősítették a világ feszültségcáinak mielőbbi felszámolását, illetve ilyen tüzfészek keletkezésének megelőzését.

abdelaziz buteflika, algériai külügyminiszter a camp david-i megállapodásra utalva kijelentette, hogy az „ensz által szabott kereteken kívül, a közelmúltban tett lépések, csupán, a cionista megszállót bátorítják agresszív politikájának végrehajtásában, a megállapodás létrehozói szánt szándékkal figyelmen kívül hagyták, a kérdés gyökerét, a palesztin nép nemzeti jogainak helyreállítását, az algériai külügyminiszter felszólalásának második felében felszólította marokkót, hogy ismerje el nyugat-szahara népének elidegeníthetetlen jogait.

/folyt. köv./
9.50/a

- 14 -

1020m

kk. 16./ ensz.....folyt./-a

ieng sary kambodzsai első miniszterelnökhelyettes és külügyminiszter felszólalásában heves támadást intézett vietnam ellen, egyebek között azt állítva, hogy a mai ho si minh-város és környéke „ történelmileg kambodzsai részét képezi, ieng sary visszautasította a phnom penh-i rezsim ellen népiertásért felhozott vádakát és kijelentette, hogy „ kambodzsában, sohasem volt a jobb a helyzet, mint jelenleg, a kambodzsai külügyminiszter beszédét megelőzően kambodzsai menekültek tüntettek az ensz székháza előtti téren a pol pot rendszer ellen. /taszsz, afp, upi, ap/

-. -

kk. 17. bolgár -ndk közös közlemény

tj/a/kd s z ó f i a , 1978. október 13. mti/

szófiában bolgár-ndk közös közleményt tettek közzé willi stophnak, az ndk kormányfőjének bulgáriai látogatásáról. willi stoph -ot, aki október 11-12.-én tartózkodott hivatalos, baráti látogatáson bulgáriában, fogadta todor zsvikov, a bkp kb első titkára, a bolgár államtanács elnöke. sztanko todorov bolgár miniszterelnökkel folytatott tárgyalásain willi stoph áttekintette a két ország gazdasági együttműködésének legfontosabb területeit és megvitatta a nemzetközi helyzet néhány időszerű kérdését

a két miniszterelnök nagyra értékelte az országok közötti gazdasági és műszaki-tudományos együttműködés dinamikus fejlődését, és megállapította, hogy az elősegíti a kgst komplex programjának sikeres teljesítését. a felek hangsúlyozták, hogy mindkét ország továbbra is határozottan szembeesegül majd az imperialista erők és a kínai vezetők törekvéseivel, amelyek a hidegháboru felelevenítésére irányulnak. a közel-keleti helyzet alakulásáról a két miniszterelnök megállapította, hogy a camp david-hez hasonló különmegállapodások nem oldják meg a térség problémáit, hanem tovább élezik a helyzetet.

a szívélyesség és a teljes egyetértés jegyében lezajlott tárgyalásokról a két kormányfő emlékeztetőt írt alá. willi stoph ndk-beli hivatalos, baráti látogatásra hívta meg sztanko todorov bolgár miniszterelnököt./temesi/

-. -

9.58/a

- 15 -

1040m

kk. 18. irán

a pf sa il ng

teherán, 1978. október 13./mti/

az iráni sztrájkhullám csütörtökön áttérjedt a szállodaiparra is: a legnagyobb teheráni szálloda, a „royal hilton”, alkalmazottai beszüntették a munkát és mindaddig sztrájkolni akarnak, amíg nem teljesítik béremelési követeléseiket.

a sajtó dolgozóinak szerdán elkezdődött általános sztrájkja tovább folytatódik. mint ismeretes, a munkabeszüntetésre azért került sor, mivel a kormány cenzura bevezetését helyezte kilátásba. az iráni fővárosban így nem jelent meg a két legnagyobb perzsa nyelvű újság, valamint ezek angol és francia nyelvű kiadása sem.

a főváros egyetemei is elnéptelenedtek. a diákok és tanárok a politikai foglyok szabadonbocsátását, a statárium megszüntetését és az egyetemekről a katonaság visszavonását követelve léptek sztrájkba.

az elmúlt nyolc nap során 134 államellenes tevékenységért elítélt politikai foglyot bocsátottak szabadon - jelentette csütörtökön teheránból a pars iráni hírügynökség./afp/

--

kk. 19. libanon

b fg mp il ng

beirut, new york, 1978. október 13./mti/

eliász szárkisz libanoni elnök arab országokban tett körutja és hafez asszad szíriai elnökkel folytatott tárgyalássorozata után csütörtökön este a libanoni reguláris hadsereg mintegy 500-1000 katonája bevonult beirut hadasz és baabda nevű negyedeibe és állásokat foglalt el a jobboldali fegyveresek és az arabközi békefenntartó erők szíriai egységei között. ez a fejlemény annak jele, hogy a szíriai és a libanoni államfőnek sikerült a tüzszünet fenntartását és megerősítését célzó kompromisszumos formulában megállapodnia és ami a fő, a kompromisszum megvalósítása máris megkezdődött.

/folyt.köv./
10.15/il

- 16 -

1045 Dm

kk. 19./libanon folyt./il

a jelek szerint megindult kibontakozást egyelőre nem veszélyezteteti a tüzszünet felborulása, az elmúlt órákban nem érkeztek hírek fegyveres összecsapásokról. a tartósabb megoldást a vasárnap kezdődő külügyminiszteri értekezleten kell megteremteni. hírügynökségi jelentések szerint az arabközi békefenntartó erők mandátumát hat hónappal meghosszabbítják, mégpedig úgy hogy az arab erők zömét továbbra is szíria adja majd. szaúd-arábia állítólag vállalta, hogy néhány száz katonával növeli egységei létszámát a békefenntartó erők kötelékeiben és jordánia is hajlandónak mutatkozik arra, hogy a távozó szudáni egység pótlására katonákat küldjön libanonba.

libanon ensz-képviselője az ensz közgyűlés 33. ülés-szakának általános politikai vitájában csütörtökön elhangzott fel-szólalásában elítélte a válság nemzetközivé tételére irányuló kezdeményezéseket. a válságra belső politikai megoldást kell találni és ezt nemzetközi garanciák támaszthatják alá - mondotta, és főként izraelt vádolta azzal, hogy libanon területét „ugródeszkának használja fel saját céljai eléréséhez,,. elismerőleg szólt az ensz-nek a libanoni válság rendezésére irányuló erőfeszítéseiről rámutatott azonban, hogy az ország déli részén mindaddig nem sikerült helyreállítani a kormány ellenőrzését és erélyesebb fellépést sürgetett az ensz részéről is. a libanoni delegátus is leszögezte, hogy a camp david-i megállapodások veszélyeztetik az arab szolidaritást és figyelmen kívül hagyják a palesztin nép jogait./afp, upi, reuter, ap/

--

kk.20. rövid hírek

már/olt/a/kd

1978. október 13./mti/

z á g r á b : budapesti bábszínház

zágrábban befejeződött a 11. nemzetközi bábszínház fesztivál, amelyen nagy közönségsikert aratva a budapesti állami bábszínház is fellépett, és két díjat kapott. a zsűri a magyar együttesnek ítélte oda a legjobb animációért, s urbán gyulának a legjobb rendezésért/ jános vitéz/ járó díjat./mti/

/folyt.köv./
10.22/a

- 17 -

1045 Dm

kk.20./ rövid.....folyt./-a

u j v i d é k : szegedi orvosprofeszorok előadása

jugoszláviai látogatásra érkezett szekeres lászló és szórady istván, a szegedi orvostudományi egyetem professzora. az ujvidéki egyetem orvostudományi karán tartanak előadást, és felszólalnak a vajdasági fiziológusok egyesületének tanácskozásán./mti/

b u k a r e s t : felmentés-kinevezés

a scinteia pénteki száma közli, hogy elnöki rendelettel virgil trofint felmentették erdőgazdálkodási és építőanyagipari miniszteri tisztségéből és kinevezették a kormány elnökhelyettesévé. ugyancsak elnöki rendelettel fazekas lajost erdőgazdálkodási és építőanyagipari miniszterré nevezték ki./mti/

--

kk. 21. portugália

b v z m p i l n g

liszabon, 1978. október 13./mti/

a portugál alkotmány felülvizsgálatának lehetőségére célzott antonio ramalho eanes köztársasági elnök csütörtökön, sou-to augusto silva cruz tengernagynak a fegyveres erők helyettes vezérkari főnöki tisztébe történt beiktatása alkalmával. eanes kijelentette, hogy csak a következő törvényhozási időszakban elvégezhető felülvizsgálatának „figyelembe kell vennie a népakarat hiteles kifejeződését, és „pontosan tükröznie kell az ország társadalmi erőinek valós állásfoglalásait,„

az ország konzervatív erői élesen támadják a nyugat-európában leghaladóbbnak tekintett portugál alkotmányt, annak felülvizsgálatára azonban 1980-ig a jelenlegi törvényhozási időszak lejártáig nincs alkotmányos lehetőség.
/folyt.köv./

- 18 -

10.50/il *al*

kk. 21./portugália folyt./il

az államfő a továbbiakban újból kijelentette, hogy a nyolcvanas években „a katonák visszatérnek a laktanyákba,„ a gyarmatbirodalom fölszámolása és a portugál demokrácia megteremtése szükségtelemmé tette a hadsereg „önálló politikai szerepét,„ - füzte hozzá eanes.

souto cruzt, az új vezérkari főnökhelyettest antonio sousa leitao tengernagy váltotta föl a haditengerészet vezérkari főnökének posztján. megfigyelők szerint - az egyébként jó nato kapcsolatokkal rendelkező és az amerikai kormányzat bizalmát élvező - souto cruz kinevezésével megerősödik eanes helyzete a legfelső forradalmi tanácson belül, lehetővé válik, hogy az elnök aki egyben a fegyveres erők főparancsnoka is, a jövőben még több figyelmet fordítson a politikai problémákra./afp/

--

kk. 22. baszkföldi tüntetés

leh il kd

m a d r i d , 1978. október 13./mti/

baszkföldön október 28-án nagyszabású tömegtüntetést tartanak, amelyet a baszk nacionalista párt hirdetett meg a legutóbbi rendőrgyilkosságok után a terrorizmus ellen. a felhíváshoz baszkföld valamennyi nagy politikai pártja csatlakozott.

leuzkadi/
a baszk kommunista párt amely a baszk nacionalista párttal párhuzamosan szólított fel tömegtüntetésekre, szintén csatlakozott a felhíváshoz. roberto lertchundi a párt főtitkára nyilatkozatban üdögzölte a baszk nacionalista pártnak a terrorizmussal szembeni határozott állásfoglalását. a baszkföldi kommunisták - mondotta - már régóta folytatnak harcot a békés ut és a demokratikus módszerek kizárólagos érvényre juttatásáért és sokszor más pártok, különösen a baszk nacionalista párt passzivitása és hallgatása közepette kellett tenniük.
/folyt.köv./

- 19 -

al

kk. 22./baszkföldi folyt./1l

a baszk főtanács, a baszk autonóm kormány ülését péntekre hívták össze. a főtanácsnak ezen az ülésen kell döntenie hogy élére áll-e a bilbaoi tüntetésnek. tekintve, hogy a főtanácsot alkotó pártok túlnyomó többsége már állást foglalt a tüntetés megtartása mellett, nem kétséges, hogy a döntés pozitív lesz.

a legfontosabb politikai pártok általános csatlakozásával szemben a tüntetést meghirdető baszk nacionalista párt néhány vidéki szervezete a demonstráció megtartása ellen foglalt állást, időszerűtlennek minősítve azt./lehel/

-.-

a szerkesztőségek figyelmébe!

a kk.12./ washingtoni különtárgyalások...../ hirünk 2.bekezdésének 4.sorában a szöveg helyesen:

.....van a közel-keleten és s z á m á r a sem

közömbös.....
/mti/

-.-

kk.23. francia belpolitika

bd/a/kd p á r i z s , 1978. október 13.

baracs dénes, az mti tudósítója jelenti:

a politikai protokoll különböző megnyilvánulásai - és megsértései - foglalkoztatják a franciákat a belpolitikai élet jelenlegi viszonylag szélcsendes szakaszában.

giscard d,estaing köztársasági elnök udvarias levelet intézett miniszterelnökéhez, raymond barre-hoz, a kormány akciójának erőteljesebbé tételét sürgetve a legfontosabb területeken és mellékelve az elkövetkező hat hónap minisztertanácsi üléseinek témáit./ ez a megfigyelők szerint legalább hat hónapra véget vet a kormányváltozás lehetőségének, s így az erről szóló találgatásoknak is./ noha az államfő közismerten maga elnököl a minisztertanács ülésein, a levél ilyen módon mintegy különválasztja a feladatokat kijelölő államfőt és a végrehajtásra ösztökélt kormányt, amint ez a közvélemény-kutatásokban is tükröződik: az államfő népszerűségi százaléka jóval magasabb, mint a különböző népszerűtlen feladatok / béremelések korlátozása, az árak felszabditása/ végrehajtásával közvetlenül megbízott miniszterelnöké. a pénteki francia lapokban publikált levél különben a gazdasági talpraállítást folytatását, a munkanélküliség és a bűnözés elleni harcot emeli ki a legfontosabb feladatokként.

/folyt.köv./
13.37/a

- 20 -

kk.23./ francia.....folyt./-a

maga barre miniszterelnök, több hónapos késéssel követve az államfő által a választások után tett kezdeményezést, meghívta a matignon-palotába az ellenzék vezetőit, hogy megvitassa velük a választási törvény módosítását. ez az arányos választási rendszert léptetné életbe a helyi választási rendszer helyett. a kommunista párt elutasította a meghívást, tekintettel arra a magatartásra, amelyet a miniszterelnök tanusított a francia nemzetgyűlésben szerdán, georges marchais felszólalásakor. barre miniszterelnök, mint jelentettük, tüntetően elhagyta a termet, amikor az fkp főtitkára a szónoki emelvényre lépett, s ez éles szóváltásra vezetett marchais és a kormány-többség képviselői között. a miniszterelnökség ezt követően magyarázatot adott ki, arra hivatkozva, hogy barre-t hivatali teendői szőlítették el, különös tekintettel arra, hogy a parlamenti vita másfél órával később kezdődött a tervezetnél.

a szocialista párt és a baloldali radikálisok elfogadták a matignon-palotába szóló meghívást, ami újból aláhúzza a francia baloldal jelenlegi megosztottságát. a szocialisták és a kommunisták közötti polémia folytatódását jelezte mitterrand szocialista első titkár hétfői tv-nyilatkozata. mitterrand azt hangoztatta, hogy pártjának olyan helyzetet kell teremtenie, amelyben választásra „kényszerítheti”, a kommunistákat az unió vagy az elszigetelődés között. georges marchais, az fkp főtitkára azonnal nyilatkozatban válaszolt, leszögezve, hogy az fkp számára nem lehet „kényszerítő helyzetet”, teremteni, ez meghaladja a szocialisták erejét. a kommunisták magatartásában nincs hegemonista törekvés senkivel szemben, céljuk az unió, amelynek feladata az osztályellenességet a dolgozók jogos követeléseinek teljesítésére kényszeríteni.

-.-

kk.24. gromiko romániába utazott

a-m/a/pk mo s z k v a, 1978. október 13./taszsz/

pénteken, baráti látogatásra bukarestbe utazott a szovjetunió kommunista pártjának küldöttsége. a delegációt, amelynek vezetője andrej gromiko, az szkp kb pb tagja, a szovjetunió külügyminisztere, a román kommunista párt központi bizottsága hívta meg./mti/

-.-

13.44/a

- 21 -

kk.25. schmidt - közlemény

fn/a/kd t o k i ó, singapore, 1978. október 13./mti/

négynapos hivatalos japáni látogatásának befejeztével tokióból singapore-ba érkezett helmut schmidt nyugat-német kancellár. a tárgyalásairól tokióban kiadott közlemény szerint fukuda kormányfővel megállapodott abban, hogy az nszk és japán közös erőfeszítéseket tesz a tőkés világgazdaság problémáinak leküzdése, többek között a valutaárfolyamok stabilizálása és a külkereskedelem kiegyensúlyozása céljából.

politikai vonatkozásban a felek szorgalmazták az egyesült államok, nyugat-európa és japán általános együttműködésének elmélyítését, viszonyuknak az ugynevezett trilaterális doktrina alapján történő szorosabbra fűzését. megállapították, hogy,, nagy felelősség hárul országaikra a béke és a stabilitás fenntartásáért nemzetközi síkon, nyugat-európában, a távol-keleten pedig különösképpen.,, fukuda elismeréssel szólt az nszk-nak,, a kelet-nyugati enyhülés előmozdítására irányuló törekvéséről,,. schmidt,, a térség békéjének és stabilitásának fenntartása szempontjából üdvözölte az ázsiai térségben zajló legújabb fejleményeket, beleértve a japán-kinai szerződés megkötését,,. elhatározták, hogy a jövőben beható eszmecseréket folytatnak a közös érdeklődésre számot tartó kérdésekről./ flesch/

-. -

kk. 26. konzervatív kongresszus

lb il kd b r i g h t o n , 1978. október 13.

lászló balázs, az mti tudósítója jelenti:

a brit konzervatív párt a brightoni kongresszuson közölte az országgal, hogy választási győzelme esetén eltörli az 1976 - os - haladó - oktatásügyi törvényt és mindent elkövet, hogy az oktatási rendszer továbbra is az osztálykültségek továbbadásának szilárd bázisa maradjon. a kongresszus egyik legreakciósbab állásfoglalását igyekeztek a demagógia sűrű ködfüggönyébe vonni, mert meggyőződésük, hogy az oktatási kérdés jövőre egyik választási adujuk lehet.

/folyt.köv./

14.00/il

- 22 -

kk. 26. konzervatív folyt./il

a kongresszus a rhodesiai kérdés után az oktatásügyi vitában lázadt fel másodsor az árnyékkormány ellen és sikerült egy módosítással jobbratolni a határozatot. a vezetőség eredetileg olyan látszatot akart kelteni a határozati javaslat kiválasztásával, mintha elfogadná az egységes állami középiskolát az oktatási rendszer gerincének. a magániskolákat védelmező toryk azonban max beloff oxfordi professzorral az élükön meghiúsították, hogy az árnyékkormány akár egy hamis kacsintást is tehessen a munkáspárti tömegek felé.

norman st. john-stevas oktatásügyi szóvivő a vita végén a kétfelé beszélés magániskoláját mutatta be. a tanulóifjúság 80 százalékának szüleit megnyugtatta, hogy a leendő konzervatív kormány szívényének tekinti az ő állami középiskoláik színvonalának emelését. utána viszont az árnyékkormány támogatásáról biztosította a konzervatív vezetési helyi hatóságok lázadását és bírósági pereit az általános középiskolai rendszer bevezetése ellen. megígérte, hogy a következő konzervatív kormány nyomban eltörli az érvényes oktatási törvényt, majd az állami középiskolákat szakosodásra, képességek szerinti külön osztályok felállítására biztatta, ami brit körülmények között burkolt támadás az állami oktatási rendszer szétzilálására.

a kongresszus két utolsó határozata az állami egészségügyi rendszert és az állami lakásépítést támadta. a konzervatívok mindkét amugy is hanyatló szektort megfenyegették a pénzkeretek szűkítésével és hangoztatták hogy a magánegészségügyet és a magánépitkezést fogják előtérbe helyezni.

a tory kongresszus utolsó aktusa délután margaret thatcher pártvezér beszéde lesz.

-. -

kk. 27. törvényesített telefonlehallgatás

b fg csr il pk

washington, 1978. október 13./mti/

az amerikai képviselőház jóváhagyta annak a törvénytervezetnek a végleges szövegét, amely szabályozza az egyesült államok területén lévő külföldi intézmények és személyek által folytatott telefonbeszélgetések lehallgatásának és levelezésük ellenőrzésének rendjét.

/folyt.köv./

- 23 -

14.15/il

kk. 27./törvényesített folyt./il

ez a példa nélkül álló törvénytervezet megerősíti az amerikai titkosszolgálatok jogát, arra, hogy külföldi országok amerikában működő intézményeinek, szervezeteinek és társaságai - nak - de az egyes idegen külföldi állampolgároknak is - a telefonbeszélgetéseit vagy tárgyalásait lehallgassák, s távirataikat levelezésüket ellenőrizzék.

washingtonban rámutatnak arra, hogy az amerikai titkosszolgálatok, különösképpen az fbi és a cia, már évtizedek óta nem csinálnak gondot abból, hogy kémkedjenek diplomáciai képviselők, külföldi intézmények sőt más államokkal valamilyen kapcsolatban álló amerikai társaságok után is, ezt a tevékenységüket az egyesült államok biztonságának szavatolása ürügyén folytatják./taszsz/

-.-

kk. 28. új honvédelmi törvény az ndk-ban

ko il kd berlin, 1978. október 13.

kocsis tamás, az mti tudósítója jelenti:

az ndk népi kamarája pénteken megtárgyalta és elfogadta a német demokratikus köztársaság új honvédelmi törvényét. a törvényjavaslatot heinz hoffmann hadseregtábornok, az nszép politikai bizottságának tagja, nemzetvédelmi miniszter terjesztette elő.

az új törvény bevezetőjében összegezi az ndk honvédelmének elveit és céljait, s leszögezi, hogy „a német demokratikus köztársaságnak - a szovjetunióval és a szocialista államok közössége többi államával szoros szövetségben, s összhangban a világ minden békeszerető erejével - az a célja, hogy a háborút végképp kiiktassák a népek életéből: a békét és biztonságot szilárdá tegyék és megvédjék minden támadással szemben Európában és az egész világon: „, hogy megszűnjék a fegyverkezési verseny és bekövetkezzék az általános és teljes leszerelés,,.

a törvény hangsúlyozza, hogy a béke és a nép szocialista vívmányainak védelme, az államhatárok sérthetlenségének, az ország s a szocialista közösség minden állama területi integritásának és szuverenitásának biztosítása megköveteli a jól szervezett, az ndk alkotmányára épülő honvédelmet.

/folyt.köv./

- 24 -

14.20/il *de*

kk. 28./ új honvédelmi ... folyt./il

a törvény rámutat, hogy a honvédelmi rendelkezések teljes mértékben összhangban állnak az egyesült nemzetek szervezetének alapelveivel, a varsói szerződés rendelkezéseivel, s az ndk-nak a szocialista országokkal kötött barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződéseivel.

az új törvény szabályozza a honvédelem irányítása, a népi kamara, a nemzetvédelmi tanács, a minisztertanács, általában az állami, gazdasági és társadalmi szervek helyét és szerepét a honvédelemben, meghatározza a honvédelem anyagi, pénzügyi gazdasági ellátásának módjait, megszabja a katonai szolgálat alapelveit, a mozgósítás és a védelmi állapot rendjét. a polgári védelem feladatait meghatározva kimondja, hogy az ebben való részvételre 16 éves kortól kötelezhető a lakosság, s a polgári védelmi kötelezettség a nők számára 60, a férfiaknak 65 éves korig tart.

a 16 paragrafusból álló törvény - amely összegezi és korszerűsíti a korábbi években, 1960-tól született különböző, a honvédelem és a polgári védelem egyes kérdéseivel foglalkozó törvényes rendelkezéseket - november 1-én lép hatályba.

-.-

kk.30. fdgb - cgil

ko/a/kd b e r l i , 1978. október 13.

kocsis tamás, az mti tudósítója jelenti:

október 10-13-ig az ndk szabad szakszervezetei /fdgb/ elnökségének meghívására látogatást tett a német demokratikus köztársaságban az olasz általános szakszervezeti szövetség, a cgil küldöttsége luciano lama vezetésével. az olasz szakszervezeti küldöttség megbeszéléseket folytatott harry tisch-sel, az nszép politikai bizottságának tagjával, az fdgb elnökségének elnökével és az ndk szakszervezeteinek más vezetőivel.

a két nagy szakszervezet vezetői véleménycseréjükön mindenképp azokkal a tapasztalatokkal foglalkoztak, amelyek a különböző társadalmi körülmények között működő két szervezet kongresszusi határozatainak végrehajtása során a dolgozók érdekeinek védelme területének szereztek. napirenden szerepeltek a nemzetközi szakszervezeti munka időszerű kérdései is, elsősorban az európai szakszervezeti mozgalom helyzete.

/folyt.köv./
14.24/a *de*

- 25 -

kk.30./ fdgb.....folyt./-a

a berlini tárgyalásokat a kiadott sajtóközlemény úgy jellemezte, hogy azok nyílt, elvtársi légkörben zajlottak le, s az fdgb és a cgil közötti kétoldalu kapcsolatok fejlődését szolgálták.

--

kk.29. magyar gyorssegély vietnamnak

gy/a/kd hanoi, 1978. október 13.

győri sándor, az mti tudósítója jelenti:

pénteken hanoiba érkezett az a különrepülőgép, amely a magyar kormány gyorssegélyét hozta az árvízsujtotta vietnamnak. az il-18-as repülőgép több mint 12 tonna árutelherrel a kora délutáni órákban ért földet a noi bai-i repülőtéren.

a magyar kormány nevében karsai lajos, hanoi nagykövet adta át a segélyszállítmányt, amely a többi között élelmiszert, gyógyszert, rovarirtót, sátrakat és takarókat tartalmaz.

a vszk kormányának nevében nguyen kien szociális és hadirokkantügyi miniszterhelyettes vette át a küldeményt.

karsai lajos nagykövet az átadás során hangoztatta, hogy a magyar népköztársaság kormánya és népe internacionalista kötelességének tartja, hogy segítséget nyújtson a vietnami árvízkatasztrófa áldozatainak. nguyen kien miniszterhelyettes kifejezte a vietnami kormány őszinte háláját a gyors segítségnyújtásért, amely - mint mondotta - híven tükrözi a magyar népköztársaság pártjának, kormányának és népének testvéri szolidaritását.

az il-18-as különrepülőgép a késő délutáni órákban visszaindult budapestre.

84.29/a

de

--
- 26 -

kk.31. vietnami nyilatkozat

a-it/br/ra pk new york, 1978. október 13./mti/

- a kínai származású személyek hazatelepítésével kapcsolatos problémák egy ézelsebb körű és jóval bonyolultabb kínai-vietnami konfliktus részét képezik - szögezte le a the new york times című lapnak adott nyilatkozatában nguyen co thach vietnami külügyminiszter-helyettes. emlékeztetett arra, hogy a kínával kapcsolatos problémák jóval régebbi eredetűek, és semmi közük ahhoz, hogy vietnam a szovjetunió szövetségese.

- az amerikai-vietnami háború idején például kina ellenőrizte a szovjetunióból vietnamba irányuló különféle szállítmányokat - mutatott rá a külügyminiszter-helyettes. - gyakran a legkülönbözőbb módokon feltartóztatták a szállítmányokat, hogy minél tovább elhődjék a háború, s tették ezt azért, hogy harcunkat politikai eszközként használhassák fel a szovjet-amerikai kapcsolatok javulásának megakadályozásához. s ami még fontosabb: azért akadályozták a szállításokat, hogy megrontsák a szovjetunióhoz fűződő kapcsolatainkat.

- 1972-ben, a párizsi tárgyalások idején, a kínaiak megpróbálták egy olyan békére rávenni minket, amely szerint amerikaiak ugyan kivonultak volna dél-vietnamból, de thieu diktátor hatalmon maradt volna - folytatta a nyilatkozatát nguyen co thach. - ez azonban elfogadhatatlan volt számunkra, mivel megőrizte volna az ország kettéosztottságát.

a kínai-albán kapcsolatokban bekövetkezett elhidegülésről szólva a külügyminiszter-helyettes megállapította: ebből is kitűnik, hogy a kínához fűződő kapcsolatokat nem a szovjetunióval fenntartott kapcsolatokat határozzák meg, hanem peking stratégiai érdekei. „kina éppen olyan gyakran váltogatja szövetségeseit, mint az ember a fehérneműjét, - fűzte hozzá

- a vietnam és kambodzsa közötti határviszályt is elsősorban peking manőverei váltották ki - hangsúlyozta. - a jelenlegi phnom penh-i vezetők a vietnami háború eredményeként kerültek hatalomra; azért győztek, mert az amerikaiak egyszerre vonultak ki vietnamból és kambodzsából. ezek a vezetők azonban nem élvezik az ország lakosságának bizalmát - emiatt telepítik a lakosságot a városokból vidékre, s zárják be az iskolákat, helyzetük megszilárdítása érdekében a kínaiakhoz fordultak, mivel teljes mértékben tőlük függenek. a határkonfliktust könnyen rendezni tudnánk, ha a kínaiak nem akadályoznák meg, de így a kambodzsaiak minden javaslatunkra fegyverrel válaszolnak.

/folyt.köv./

15.15/ra

-27-

kk.31. / vietnami ... folyt./ra

arra a kérdésre, hogy más országok diplomáciai kezdeményezései nem segítenék-e elő a kínai-vietnami viszály rendezését, nguyen co thach leszögezte: „bármely lépést üdvözlénknk, amely segítséget nyújtana a békés megoldáshoz,,
/taszsz/

-. -

kk.32. magyar-osztrák bizottság

sz/ra kd b e c s , 1978. október 13. /mti/

a határeseményeket kivizsgáló magyar-osztrák bizottság 1978. október 10. és 13. között bécsben megtartotta 26. ülés-
szakát.

-. -

kk.33. vu te

éb/ra bj p e k i n g , 1978. október 13. /mti/

a kínai külügyminisztérium sajtóosztályának szóvivője pénteken hivatalosan is megerősítette azt a korábban kiszivárgott hírt, hogy vu tét, a kkp kb politikai bizottságának tagját elmozdították a pekingi pártbizottság első titkári és a pekingi forradalmi bizottság elnöki tisztségéből.

mint a külügyminisztérium szóvivője mondotta, vu tét a központi apparátusban helyezték át és felmentették a fővárosi párt- és kormányzervekben viselt funkcióiból.

időközben újabb nagybetűs faliujságok jelentek meg pekingben, amelyeknek írói üdvözlik a kínai pártvezetés „bölcshatározását,, és köszöntik lin hu-csiát, a pekingi pártbizottság új első titkárát és a fővárosi forradalmi bizottság új elnökét.

-. -

15.25/ra

-28-

kk.34. ensz - 2 /lásd.:kk.16.sz.hirünket is/ ...

a/km/jp/br/ra pk n e w y o r k , 1978. október 13./mti/

megkezdte munkáját az ensz-közgyűlés 3.számú, szociális-, humanitárius és kulturális főbizottsága. a bizottság tagjai a vita során elsősorban a népek önrendelkezési jogának biztosításával kapcsolatos kérdésekre fordítják a fő figyelmet. megvitatják, hogy milyen módon lehet a leghamarabb felszámolni a faji megkülönböztetés valamennyi formáját, s hogyan lehet biztosítani a gyarmati sorban szynlődő országok és népek függetlenségét.

a bizottság munkájában felszólaló küldöttek - a szocialista országok, az afrikai, az el nem kötelezett államok és a nemzeti felszabadító mozgalmak képviselői - hangsúlyozták: az önrendelkezési jog biztosítása a népek társadalmi, politikai, gazdasági haladásának legfőbb feltétele.

több felszólaló élesen bírálta a nyugati országok politikáját, amelynek az a célja, hogy aláássa namibia, zimbabwe és dél-afrika szabadságért küzdő erőinek egységét.

Lengyelország bizottság-beli képviselője sürgette a világ-szervezetet, hogy mozgósítson minden erőt a kolonializmus maradványainak felszámolására. jugoszlávia képviselője hangsúlyozta: tiszteletben kell tartani a népeknek jogát arra, hogy maguk döntsenek saját sorsukról. csehszlovákia képviselője emlékeztetett rá: az imperialista erők olyan rendezési tervet erőszakoltak afrika déli részének lakosságára, amely sérti a lakosság alapvető érdekeit és továbbra is fenntartaná az imperializmus politikai és gazdasági ellenőrzését a térségben./taszsz/

-. -

kk.35. kommunista munkabrigádok

ki/ra bj m o s z k v a , 1978. október 13.

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

husz évvel ezelőtt, 1958. októberében határozták el a moszkvai rendezőpályaudvar dolgozói: mozgalmat indítanak a kommunista munkabrigádja, műhelye, üzeme cím elnyeréséért. a híres moszkvai vasuti üzem, a szortirovocsnaja dolgozói korábban - röviddel a forradalom győzelme után - egy izben már elindítottak egy olyan munkamozgalmat, amely hamarosan az egész országot meghódította és máig is él: ők kezdeményezték annak idején a kommunista szombatokat. ez a kezdeményezésük is szinte hetek alatt százezrek, milliók támogatására talál - a szovjetunióban megkezdődött a nagyszabású mozgalom a megtisztelő cím elnyeréséért.
/folyt.köv./

15.30/ra

-29-

kk.35. / kommunista ... folyt./ra

a mozgalom jelszava, „kommunista módon élni, dolgozni, tanulni, milliók jelszava lett, a cím elnyerésének feltételeihez támogatást kaptak a szakszervezetektől, az szkp-től s rövid idő alatt már az ország minden részében akadtak olyan brigádok, műhelyek, sőt egész vállalatok, amelyek teljesítették a kommunista munka közösen kidolgozott normáit. a mozgalom részvevői az elsők között vannak a tervek teljesítésében és túlteljesítésében. többezren vannak soraikban olyanok, akik már teljesítették az ötéves terv teljes előirányzatát, sőt több ötéves terv feladatait is - százezrek kerültek ki a kommunista munkabrigádok tagjai közül, olyanok, akik most az új szovjet alkotmány első évfordulójára már három éves tervet teljesítettek az ötből.

az szkp központi bizottsága több ízben is nagyra értékelte a munkások kezdeményezésének ezt a fontos formáját, amelynek nyomán egyébként sok szocialista országban indult hasonló kezdeményezés. elismeréssel szólt erről a szovjet szakszervezetek kongresszusán leonyid brezsnyev, az szkp főtitkára.

ma a szovjetunióban több mint 400 ezer olyan brigád, műhely, üzemszervezés, sőt teljes üzem van, amely vállalt kötelezettségeinek teljesítésével elnyerte a kommunista brigád, műhely, üzem megtisztelő címet. a mozgalom megindulásának huszadik évfordulóján igen sokan jelentettek közülük, hogy befejezték az éves tervelőirányzat teljesítését.

..-

kk.36. terroristák

se/ra bj

r ó m a , 1978. október 13.

simó endre, az mti tudósítója jelenti:

az olaszországot kormányzó kereszténydemokrata párt vezetősége csütörtökön este megvitatta az újabb terrrohullám nyomán kialakult helyzetet és a moro-ügy kivizsgálásában elért eredményeket. a kereszténydemokrata tanácskozást római sajtóköri körökben összefüggésbe hozzák az október 24-re tervezett parlamenti vitának az előkészítésével, amelynek napirendjén a moro-ügy szerepel.

/folyt.köv./

15.45/ra

-30-

kk.36. / terroristák ... folyt./ra

a pénteki olasz lapok egybehangzó állítása szerint a „vörös brigádok, nevű terrorszervezet, ugyanaz, amelyik aldo morot meggyilkolta, igen magas „protektorokkal, rendelkezik az olasz államapparátusban.

a l,unita, és a római la repubblica megírja, hogy a legutóbbi két politikai gyilkosság, amelyet a „vörös brigádok, illetve az „első vonal, nevű terrorszervezet követett el egy római és egy nápolyi bíró ellen, arra utal, hogy a terroristáknak „emberük van, az olasz igazságügyminisztériumban is. girolamo tartaglione bírót, az igazságügyminisztérium vezető munkatársát néhány órával azután tették el láb alól, hogy bizonyítékokat szerzett a minisztériumban tevékenykedő „összekötő, kilétéről. ezt családtagjai állítják, akiknek előadta gyanúját. a illető olyan helyen dolgozik - mondta feleségének -, ahol betekintést nyerhet „nagyon bizalmasnak, minősített anyagokba - írják a lapok. a la repubblica tovább is megy: megírja, hogy „kéme, működnek az olasz belügyminisztériumban, a hadügyminisztériumban, a rendőrfőkapitányságon, a telefonközpontban, a víz- és villanyszolgáltató központban is. egy belügyi kádert idéz, aki biztosra veszi, hogy köztük is megtalálhatók a terroristák cinkosai, de leleplezésükben eddig még nem léptek előre.

az olasz igazságügyminisztériumban valóságos pánikhangulat lett urrá azok után, hogy saját munkatársaikat egyre-másra megölik. mondják, hogy olyan személyeket ér a merénylet, akik egyáltalán nem szerepelnek a nyilvánosság előtt, munkájukról, tevékenységük szférájáról csak viszonylag szűk körben tudnak, természetesen elsősorban a minisztériumban és az államapparátus más hatalmi részlegeinél.

..-

kk.37. örményország - jubileum

ék/ra bj

m o s z k v a , 1978. október 13. /mti/

jereván és az örmény szszk más városai ünnepi külsőben köszöntik a nagy multu kaukázusi ország történelmének nevezetes eseményét, oroszország és örményország egyesülésének másfélszázados évfordulóját. az örmény kommunista párt központi bizottságának és az örmény szszk legfelsőbb tanácsának szombati együttes ünnepi ülésére jerevánba érkezett dmitrij usztyinov marsall, az szkp kb politikai bizottságának tagja, a szovjetunió honvédelmi minisztere.

/folyt.köv./

15.50/ra

-31-

kk.37. / örményország - ... folyt./ra

a szomszédos gruz és azerbajdzsáni szszk-t a köztársasági kommunista pártok vezetői képviselik az ünnepeken és magasszintű küldöttség érkezett az oroszországi föderációból és a szovjetunió más köztársaságaiból is az örmény fővárosba.

örményország, ahol a szovjet hatalom éveitől a lakosság 90 százaléka földműveléssel foglalkozott, rövid idő alatt gyors fejlődésen ment keresztül, ma a nemzeti jövedelem több mint 70 százalékat az ipar állítja elő, az ipari termelés 307-szerese a forradalom előttinek, amelyet több mint 700 korszerű ipari üzem állít elő, bár örményország vízben és energiában nem túl gazdag, az 1977-ben előállított elektromos áram ötször haladta meg az 1913-ban egész oroszországban előállított mennyiséget, a mezőgazdasági termelés pedig a 17-szerese az 1920. évinek.

nagy változások következtek be az elmúlt hat évtizedben a kaukázusi szovjet köztársaság szellemi életében is, míg a forradalom előtt a lakosság csak mintegy tíz százaléka tudott írni-olvasni, ma 13 felső és 65 középfokú oktatási intézményben évente mintegy 20 ezer szakember fejezi be tanulmányait. 1943-ban alakult meg az örmény tudományos akadémia, amelynek jelenlegi elnöke a világhírű asztrofizikus, viktor ambarcumjan, a románai osibb, 2760 éves jereván mai lakói gondosan óvják fővárosuknak az egyetemes kulturát gazdagító értékeit.

--

kk.38. külpolitikai híreink jegyzéke 1978. október 13-án 16.00 óráig

a ng 1978. október 13.

1. várható
2. heti várható
3. dózsa-felkelés
4. kínai szakszervezeti kongresszus
5. színes hírek a szocialistaországokból
6. warnke tv-nyilatkozat
7. ürhajósok
8. bissau-guinea
9. kina -légibemutató
10. panama-új párt
11. huang hua - owen
12. washingtoni különtárgyalások

/folyt.köv./

16.00/a

-32-

kk.38. / külpolitikai ... folyt./a

13. rövid hírek
washington:pentagon-költségvetés
hága:starfighter
tokió:uzsorások és öngyilkosok
singapore:hajórobbanás
 14. egyiptomi-izraeli
 15. cirkáló rakéta
 16. ensz
 17. bolgár-ndk közös közlemény
 18. irán
 19. libanon
 20. rövid hírek
 21. portugália
 22. baszkföldi tüntetés
 23. francia belpolitika
 24. gromiko romániában
 25. schmidt közlemény
 26. konzervatív kongresszus
 27. telefonlehallgatás
 28. új honvédelmi törvény
 29. hanoi - magyar
 30. fdgb - cgil
 31. vietnami nyilatkozat
 32. magyar-osztrák bizottság
 33. ensz-2. /lásd.:kk.16./
 34. vu te
 35. kommunista munkabrigádok
 36. terroristák
 37. örményország - jubileum
 38. hírjegyzék
- /mti/

--

kk.39. nszk-jobboldali mérleg

or/jp/ra bj b o n n , 1978. október 13.

sándor istván, az mti tudósítója jelenti:

fokozódik a szélsőjobboldali szervezetek tevékenysége az nszk-ban, ez derül ki a nyugatnémet belügyminisztérium jelentéséből, amelyet egy parlamenti interpelláció nyomán hoztak pénteken nyilvánosságra.

/folyt.köv./

16.25/ra

-33-

kk.39. / nszk-jobboldali ... folyt./ra

a dokumentum szerint az elmúlt évihez képest megkétszereződött az ujjfasiszta akciók és erőteljesen nőtt az erőszakos cselekmények száma. 1978-ban eddig 29 köztörvénybe ütköző súlyosabb bűncselekményt követte el neonáci csoportok; többségük bankrablás, vagy fegyverszerző akció volt. a tüntetések, plakátragasztások és felvonulások és falmázolások nyomán indított rendőri eljárások száma csupán 1978. első felében megközelítette a négyszázat.

jóllehet, a különböző választásokon az ujjfasiszta npd és a többi szélsőjobboldali párt csak a szavazatok töredékét szerzi, befolyásuk nem elhanyagolható. két legfontosabb kiadványuk együttes példányszáma heti százezer, ennek jelentős része előfizetésben kel el. az npd-re 1976-ban a legutóbbi országos választásokon 136 ezren adták szavazatukat, a párt taglétszáma 1977. végén megközelítette a 18 ezret.

különösen fokozódott a fiatalok ujjfasiszták aktivitása. a belügyminisztérium szerint észlelhető a szélsőjobboldal egyre nagyobb vonzódása a terrorakciók felé.

az adatokból a bonni kormány azonban azt a következtetést vonja le, hogy az ujjfasizmus jelenségei nem adnak okot közvetlen aggodalomra. a hatóságoknak fokozniuk kell éberségüket, az iskolákban erősíteni kell a felvilágosító munkát és meg kell tiltani a náci multat, a hitleri hadsereget dicsőítő kiadványok, hanglemezek és filmek terjesztését.

--

kk.40. nszk - namibia

or/jp/ra bj b o n n , 1978. október 13./mti/

a nyugatnémet ellenzék élesen bírálja a bonni kormányt namibia-politikája miatt. franz-josef strauss a csu elnöke a die welt című napilapnak adott interjújában azzal vádolta genschert, hogy dél-afrikával kapcsolatos politikája „az ensz kritikálatlan kiszolgálására”, szoritkozik.

/folyt.köv./

16.40/ra

-34-

kk.40. / nszk - ... folyt./ra

a jobboldali bajor politikus szerint genschernek - aki pénteken délután a biztonsági tanács másik négy nyugati tagországga külügyminiszterének társaságában pretoriába utazik -, felesleges a helyszíntre látogatnia, mert erőfeszítései csak a strauss által terroristának minősített felszabadító mozgalom céljainak kedveznek. a csu ezért azt követeli, hogy az nszk külpolitikája jobban vegye figyelembe a fehér kisebbség és a velük szövetségre lépett fekete politikusok érdekeit, hogy ezzel is megállítsa „a kommunista előretörést afrika déli részén”, /sádon/

--

kk.41. gromiko /lásd.:kk.24./

olt/ra bj b u k a r e s t , 1978. október 13./mti/

a román kommunista párt központi bizottságának meghívására pénteken bukarestbe érkezett az szkp küldöttsége andrej gromikonak, az szkp kb politikai bizottsága tagjának, a szovjetunió külügyminiszterének vezetésével.

a küldöttség tagjai bonisz ponomarjov, a kb póttagja, a kb titkára, konsztantyin ruszakov, a kb titkára és v.drozgyenko, a kb tagja, a szovjetunió bukaresti nagykövete

--

kk.42. rövid hírek

bd/sera pk 1978. október 13. /mti/

p á r i z s : munkanélküliek

rekordlétszámra emelkedett a francia munkanélküliek serege: a pénteken közzétett hivatalos adatok szerint 1 284 000 munkakeresőt tartottak számon szeptemberben, szemben az augusztusi 1 156 000 fővel. ez egy hónap alatt 11,1 százalékos növekedésnek felel meg./mti/

p á r i z s : pedagógusok

többezer középiskolai tanár vonult fel pénteken párizsban a pedagógusszervezetek felhívására. a tüntetők a közoktatás fejlesztésére, új tanári állások létesítésére szolgáló összegek biztosítását követelték a kormánytól./mti/

/folyt.köv./

16.45/ra

-35-

1
17/15/14

kk.42. / rövid hírek ... folyt./ra

r ó m a : okp

az olasz kp cremonai szervezete csütörtökön törölte a párt soraiból pirotto borellit, soresina /cremona/ polgármesterét és a végrehajtó bizottság további négy tagját, mert frakciós tevékenységet folytattak - jelentette be az okp cremonai szervezete pénteken. az érintettek nem voltak hajlandók lemondani, amikor az okp szervezete új szövetségi megállapodást javasolt a többi demokratikus erővel. helyette „kommunista liga”, néven frakciót alakítottak és így próbálták meg funkcióban maradni./mti/

-. -

45. sz. kül-javítás

a kk. 37. sz. hírünk /örményország/ 1. folyt. 3. bek. utolsó előtti sorában a szöveg helyesen:

..a románál ősbibb...

/mti/

-. -

kk. 43. kieg. a mai kk. 28-as számú hírünkhöz /új honvédelmi törvény/

ko/rj bj b e r l i n , 1978. október 13./mti/

heinz hoffmann hadseregtábornok az ndk új honvédelmi törvényét indokló beszédében kijelentette: „a honvédelmi törvény átdolgozásának és újbóli megszövegezésének fő oka, hogy a honvédelem törvényes szabályozásában igazodjunk az 1974-ben elfogadott új alkotmányhoz csakugy, mint korunk és a belátható jövő katonapolitikai és honvédelem-tudományi ismereteihez és követelményeihez,, hozzáfűzte, hogy az új törvény átvette az eddigi törvényes rendelkezések bevált szabályozásait és elveit. így például az új törvény nem módosítja az általános hadkötelezettséget, s nem változik az ndk-ban jelenleg érvényben lévő 18 hónapos tényleges katonai szolgálati idő rendje sem.

az ndk nemzetvédelmi minisztere kijelentette: az, hogy az ndk iskoláinak ix. és x. osztályaiban ebben az oktatási évben - szeptemberben - bevezették a honvédelmi képzést, összhangban áll az ndk békepolitikájával, vagy is azzal, hogy szükség van a béke és a szocialista vívmányok katonai védelmére. hoffmann hadseregtábornok élesen visszautasította azt az uszító kampányt, amelyet az nszk sajtójában indítottak e témában, propagandacélzattal az ndk ellen. /kocsis/

-. -

16.45 rj

-36 -

kk. 44. vietnami - malaysiai

gy/rj bj h a n o i , 1978. október 13./mti/

kuala lumpurban pénteken megkezdődtek a hivatalos tárgyalások a pham van dong kormányfő vezette vietnami és a husszein onn miniszterelnök vezette malaysiai küldöttség között. a vietnami kormányfő csütörtökön érkezett ötnapos látogatásra malaysiába, az asean /a dél-kelet-ázsiai országok szövetsége/ tagállamába. a tárgyalások első fordulóján pénteken a kétoldalú kapcsolatok problémáin túl véleményt cseréltek regionális kérdésekről is. /györi/

-. -

kk. 45. svédország - új miniszterelnök

b/lp/rj csr rj pk s t o c k h o l m , 1978. október 13. /mti/

a svéd parlament pénteken jóváhagyta a liberális néppárt elnökének, oia ullstennek miniszterelnökké való kinevezését és ezzel véget ért az egy hét óta tartó svéd kormányválság.

emlékeztet, hogy thorbjörn faalldin miniszterelnök október ötödikén azért volt kénytelen lemondani, mert a hárompárti kormánykoalícióban a nukleáris energiapolitika miatt nézeteltérések támadtak.

a 349 tagú svéd parlamentben pénteken csupán ullsten liberális néppártjának 39 tagja szavazott az új miniszterelnökre, hatványhatan - a mérsékelt koalíciós párt és a baloldali párt -kommunisták képviselői - ellene adták le voksukat. a szociáldemokrata munkáspárt és a centropárt tagjai, 215 képviselő, tartózkodtak a szavazástól. a svéd törvényhozás 29 tagja nem volt jelen.

az új miniszterelnök megalakítandó liberális párti kormánya olyan parlamenti kisebbségben lesz, amilyenre évszázadok óta nem volt példa svédországban. a svéd törvények értelmében azonban már akkor is megválasztható egy miniszterelnök, ha a parlamenti képviselők felénél több nem szavaz ellene.

/folyt.köv./

16.50 rj

-37 -

Wen

:

17157

kk. 45. / svédország... 1. folyt./nj

ullsten megválasztását a szociáldemokrata munkáspárt képviselőinek tartózkodása tette lehetővé. ez utóbbi a maga 152 mandátumával a svéd parlament legerősebb parlamenti pártja.

olof palme, a szociáldemokrata munkáspárt elnöke, a parlamenti szavazás után kijelentette, hogy ullsten kormányát átmeneti jellegűnek tekinti az 1979 szeptemberében megtartandó általános választásokig. lars werner, a baloldali párt-kommunisták elnöke szerint a liberális kisebbségi kormány „rossz megoldás”, és ehelyett új választásokat kellene tartani.

ullsten a tervek szerint jövő hét közepén alakítja meg liberális kisebbségi kormányát és ismerteti annak programját. az új miniszterelnök első nyilatkozatában közölte, hogy kabinetje pártjának tagjaiból és független szakértőkből áll majd.

a pénteken megválasztott új miniszterelnök 47 éves szociológus. ezerkilencszázötvenhétől fejt ki politikai tevékenységet, 1964 óta tagja a svéd parlamentnek. ezerkilencszázhetvenhatban a falldin-kormány nemzetközi gazdasági és együttműködési minisztere lett. ezerkilencszázhetvennyolc márciusában választották meg a liberális néppárt elnökének és megbízták a miniszterelnök helyettesi teendőik ellátásával is. /taszsz, afp, ap, upi, dpa, reuter/

-. -

kk. 46. vietnam-kambodzsa

gy/nj bj

h a n o i, 1978. október 13.

egy újabb vietnam-ellenes katonai kaland előkészítéseként értékeli a quan doi nhan dan, a vietnami néphadsereg központi lapja a phnom penh-i vezetés ama javaslatát, miszerint kész „barátsági és be nem avatkozási egyezményt”, kötni vietnammal.

a vietnami lap megjegyzést fűz ahhoz, hogy az új kina hírgyűnökség rögtön széles propagandát csapott a phnom penh-i vezetés javaslatának, amelyet „fontos békekezdeményezésként”, tüntetett fel.

/folyt.köv./

17.05 nj

-38 -

kk. 46. / vietnam... 1. folyt./nj

a vietnami újság hangsúlyozza, hogy a kambodzsai javaslat ügyetlen próbálkozás arra, hogy valamiféle választ adjanak a világgözeleménynek, amely népiattással vádolja a pol pot - ieng sary rezsimet.

miközben peking és phnom penh zajos hühöt csap e „békejavaslat”, körül, ismét felmelegíti régi vádjait, miszerint vietnam ugymond be akarja kebelezeni kambodzsát. a tények azonban azt mutatják, írja a vietnami néphadsereg központi lapja, hogy phnom penh fokozza a fegyveres provokációt a vietnami határtérség ellen, mindenekelőtt tay ninh és song be tartomány ellen. ami kínát illeti, egyre több és több fegyvert, hadianyagot, harci gépeket, harckocsit és tanácsadót küld kambodzsába. a vietnam-ellenes propagandakampány felhevítése tehát ürügy peking számára. hogy fokozza kambodzsai intervencióját - hangsúlyozza végül a hanoi lap.

-. -

kk. 47. rövid hírek

b/gr/nj osn nj pk

1978. október 13./mti/

v a n d e n b e r g : mesterséges hold

az egyesült államok légierőinek vandenbergi /kalifornia állam/ támaszpontjáról pénteken fölkörűli pályára bocsátották a tiros-n jelzésű meteorológiai műholdat - jelentette be az országos űrhajózási hivatal/nasa/ szóvivője. /upi, afp/

p á r i z s : geneviéve tabouis

a francia-szovjet barátság és a két nép kapcsolatainak erősítéséért kifejtett tevékenysége elismeréseként párizsban átadták a népek barátsága érdemrendet geneviéve tabouis-nak, a francia diplomáciai sajtószövetség tiszteletbeli elnökének. az idős újságíró 1924 óta következetesen sikraszállt a két ország barátságának fejlesztéséért. életművééért elismerését és köszönetét fejezte ki a szovjetunió legfelsőbb tanácsa és személyesen leonyid brezsnyev, a legfelsőbb tanács elnöke is. /taszsz/

/folyt.köv./
17.15 nj

-39 -

[Handwritten mark]

kk.49. nujoma

ko/ra bj

berlin, 1978. október 13.

kocsis tamás, az mti tudósítója jelenti:

berlinben pénteken megnyílt a délnyugat-afrikai népi szervezet, a swapo hivatalos képviselője, az irodát sam nujoma, a népi szervezet elnöke nyitotta meg, aki pénteken érkezett a német demokratikus köztársaságba.

Sam Nujoma berlinben kijelentette, hogy „namibiában a helyzet feszült, robbanékony és veszélyes... ennek fő oka, hogy a pretoriai rendszer „mind erőteljesebben szembehelyezkedik a namibiai nép politikai törekvéseivel és a világ közvéleményének követelésével, hogy vonja ki fajüldöző megszálló csapatait namibiából... a namibiai politikai vezető élesen elítélte az egyesült államok, franciaország, kanada, nagy-britannia és a német szövetségi köztársaság legújabb diplomáciai manővereit, amelyeknek elsődleges célja, hogy „megvédjék gazdasági érdekeiket dél-afrikában és megmentse a kisebbségi kormányban lévő bábjaikat... nujoma hangoztatta, a swapo kész engedményekre azért, hogy meggyorsítsa namibiában a gyarmatosítás felszámolásának folyamatát, „de nem hagyja magát a nemzetközi öngyilkosság helyzetébe kényszeríteni. a swapo kötelességének tekinti és elhatározása, hogy mindaddig folytassa a harcot a fajüldöző dél-afrika ellen, amíg namibia teljesen szabad és független nem lesz...”

a swapo elnöke köszönetét fejezte ki a szocialista országok és más haladó erők szolidaritásáért, a namibiai népnek nyújtott anyagi, politikai és diplomáciai támogatásért.

-. -

kk.51. kiegészítés kk.41.sz.hírünkhöz /gromiko /

olt/ra bj

bukarest, 1978. október 13./mti/

a delegációt az otopeni repülőtéren paul niculescu, az rkp kb pvb tagja, miniszterelnök-helyettes, stefan andrei, az rkp kb pvb póttagja, külügyminiszter, vasile musat, a kb titkára és gheorghe badrus, románia moszkvai nagykövete üdvözölte.

-. -

17.30/ra

-42-

kk. 53. jugoszlávia - magyar nyelvű napok

már/nj bj

1978 október 13.

márkus gyula, az mti belgrádi tudósítója jelenti:

„anyanyelvünk játéka”, címmel, dr. grétsy lászló nyelvész vezetésével a vajdasági moholon péntek délután vidám nyelvi vetélkedőt rendeztek az adai, becsei, kanizsai, moholi és zentai magyar nyelvű általános iskolák tanulói részére. ezzel megkezdődtek a hagyományos „szarvas gábor”, nyelvű napok idei rendezvényei, amelyek anyaországi és jugoszláviai nyelvészek, írók, fordítók és pedagógusok részvételével kerülnek sorra.

az adai születésű nagy nyelvészről, szarvas gáborról elnevezett nyelvű napokat a jugoszláviai magyar nyelvű in-tézet, valamint a jugoszláv dolgozók szocialista szövetségének adai választmánya és az adai művelődési érdekközösség szervezte meg. értékes és gazdag programjának középpontjában „a jugoszláviai magyar nyelvű tankönyvek nyelvezete”, témájával foglalkozó tudományos ülészek áll, amelyen anyaországi és jugoszláviai nyelvészek 12 előadása hangzik el. az előadásokat köztelte az „oktatás és nevelés”, című újvidéki folyóirat legújabb száma.

a tudományos ülészek jelentőségét érzékelteti, hogy az 1975-ben bevezetett jugoszláv oktatási reform óta a vajdasági tartományi tankönyvkiadó intézet évente átlag 90 különféle általános és középiskolai magyar nyelvű tankönyvet jelenít meg összesen közel 270 ezer példányban. ezek jórészt szerbhorvátból ültetik át magyarra. a budapesti tankönyvkiadóval közösen helyesírási kézikönyveket készítenek, s az együttműködés keretében tekintélyes mennyiségű szakközépiskolai könyvet vesznek át.

az irodalmi-zenei műsorral záruló szarvas gábor napokon meghívott vendégként jelen volt halász józsef, a magyar népköztársaság belgrádi nagykövete.

-. -

kk. 54. kieg. a kk. 37. sz. hírünkhöz /örményország-jubileum/

ki/nj pi

moszkva, 1978. október 15./mti/

a legmagasabb szovjet kitüntetéssel, lenin renddel tüntették ki az örmény szovjet szocialista köztársaságot. a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének erről szóló törvényerejű rendelete hangoztatja, hogy az örmény szszk a magas elismerést a gazdasági és kulturális életben elért kiváló eredményeivel érdemelte ki.

18.05 nj

-43-

Ku

kk.52. szocialista hírügynökségi tanácskozás

br/ra kt m o s z k v a ,1978. október 13. /taszsz/

tíz szocialista ország hírügynökségeinek vezetői háromnapos tanácskozást tartottak moszkvában.

az értekezleten megvitatták a szocialista hírügynökségek együttműködésének kérdéseit. egyebek között tárgyaltak arról, milyen szerepet töltenek be ezek a hírügynökségek a világgözüvélemény tájékoztatásában a szocialista közösség országainak politikájáról, mely a fegyverkezési hajszá megfékezését, a nemzetközi biztonság megszilárdítását, az enyhülési folyamat erősítését, a nukleáris háború veszélyének megszüntetését célozza.

a résztvevők kicserélték a szocialista országok eredményeinek bemutatásában, a testvéri hírügynökségek kétoldalu és sokoldalu együttműködésében szerzett tapasztalataikat.

a tanácskozáson résztvett lozan sztrelkov, a bta vezérigazgatója, lakatos ernő, az mti vezérigazgatójának első helyettese, dao tung, a vna vezérigazgatója, günter pötschke, az adn vezérigazgatója, gustavo robreno, a prensa latina vezérigazgatója, szereterijn pürevzsav, a moncame vezérigazgatója, janusz roszkowski, a pap főszerkesztője, michal gardowski, a központi fotügynökség főszerkesztője /Lengyelország/, adrian ionescu, az agerpres vezérigazgató-helyettese, otakar svencina, a cik vezérigazgatója, vlagyimir hatuncev, a taszsz vezérigazgatója.

a tanácskozáson résztvettek a sajtóügynökségek és a képszolgálatok vezetői is.

a hírügynökségek és sajtóügynökségek vezetőit fogadta mihail zimjanyin, az szkp központi bizottságának titkára. a találkozón részt vettek leonyid zamjatyin és jevgenyij tyazselnyikov, az szkp központi bizottságának osztályvezetője.

17.45/ra

-44-

kk.55. konzervatív kongresszus - thatcher

Lb/ra bj b r i g h t o n ,1978. október 13.

László balázs, az mti tudósítója jelenti:

margaret thatcher asszony, a konzervatív párt vezére olyan kormányt ígért jövőre nagy-britanniának, amelynek belpolitikája a tőkés piaci erők szabad érvényesülését ösztönzi, külpolitikájának tengelyében pedig az offenzív szovjet-ellenesség és a fokozott fegyverkezés áll. a brightoni kongresszuson mondott záróbeszédében a tory vezér, aki a jövő évi választások után anglia első női miniszterelnökévé remél előlépni, ki sem ejtette száján az enyhülés vagy akár a békés egymás mellett élés kifejezését.

thatcher asszony beszédét egyértelműen a szakszervezeti vezetőkhez és tömegekhez címezte. „a kormány beavatkozásától mentes realista, felelősségteljes, bértárgyalásokat ígért nekik, továbbá adócsökkentéseket és a pénz értékállóságát. azaz is érvelt, hogy a háború óta a konzervatív kormányzás 13. éve alatt mindig jobban ment a soruk, mint a munkáspárti kormány utóbbi négy évében.

a tory vezér nem titkolta, hogy szabad bértárgyalási ígérete, amelyet a legnagyobb adunak szán a dolgozók megnyeréséért vívott küzdelemben, a „szabadversenyessé, kapitalizmusról alkotott elképzelésének része. leszögezte, hogy a konzervatív kormány nem lesz munkahelyek megmentője. ha bármely vállalkozás tönkremegy, például a magas bérköltségek miatt - szólt az oldalvágás a szakszervezeteknek - a tory kormánytól ne várjanak segítséget.

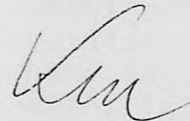
az ellenzéki vezér közölte, hogy már novemberben kísérletet tesznek a parlamentben a kormány megbuktatására, bár nagy reményt nem fűznek hozzá. a munkáspárti kormányzás négy évének számlájára írta, hogy nagy-britannia életszínvonala stagnál, a munkanélküliség tömegessé vált és az ország külföldön erősen eladósodott.

a tory vezér veszedelmesen balra sodródó pártnak festette le a munkáspártot, amelyet az irigység és az „erkölcstelen osztályharc, szelleme hat át. fellengzős szavakkal nemzeti újjáéledést ígért angliának, de a szabadvállalkozás ösztönzésén kívül most is adós maradt bármiféle konzervatív alternatíva konkrét programjával.

/folyt.köv./

18.20/ra

-45-

kk.55. konzervatív ... folyt./ra

ígéretei a konzervatív választóknak szóltak és a régi közhe-
lyeket tartalmazzák. megígérte például, hogy a konzervatív
kormány keményen lesújt a bűnözésre, lényegesen csökkenti a
bevándorlást, de szó sincs a már letelepítettek visszaküldé-
séről. számottevően növeli anglia fegyveres erőit, amint a mun-
kaspárti kormány a „minimum alá”, engedett süllyedni. észak-
írországot nem engedi elszakadni a koronától, amíg a pro-
testáns többség ezt nem akarja és e politikát kész továbbra is
fegyveres erővel szavatolni.

külpolitikáról egy szovjetellenes kirohanáson kívül nem
volt mondanivalója. azzal vádaskodott, hogy a „szovjet fenye-
getés”, évről évre növekszik a világon és a tory kormány első-
számú kötelességének fogja tartani a haderő fokozását.

az ország és a politikai megfigyelők tehát nem sokkal let-
tek okosabbak, merre akarja vezetni a konzervatív párt nagy-bri-
tanniát. a kongresszus és a pártvezér beszéde azt sugallta,
hogy minden gazdasági baj csodaszerének a szabadversenyes
kapitalizmus gátlástalan érvényesülését tartják és e szabad-
verseny álcázatairól nem hajlandók sokat gondoskodni. ez a
beállítottság még a konzervatív párt nagy része számára is
súlyos visszalépést jelent a múlt század felé. edward heath
csoportja tüntetően távoltartja magát az új vezetőségtől
és vonalától, de a pártban jelenleg a szélsőjobboldali erők
és hangadók és a kongresszus vitái azt mutatták, hogy a szél-
sőséges reakciónak nagy tartaléka vannak a pártban. a konser-
vativoknak a jelek szerint nincs átgondolt politikájuk sem a
gazdasági válság leküzdésére, sem az északi-tengeri olajjövede-
lem felhasználására /azon kívül, hogy javarészt vissza akarják
dobni a multinacionális vállalatok ölébe/, sem az észak-
ír problémák megoldására, sem anglia egk szerepének alakítására.

kk.58. tanzánia - uganda

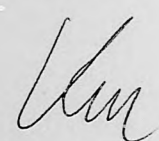
b/ma/csr/ra pi d a r e s s a l a a m, 1978. október 13./mti/

julius nyerere tanzániai köztársasági elnök csütörtökön
visszautasította az ugandai vádakot, hogy tanzániai katonai
egységek hatoltak be ugandai területekre.

/folyt.köv./

18.30/ra

-46-

kk.58. / tanzánia - ... folyt./ra

az ugandai rádió pénteken azt közölte, hogy a csütörtökön
indított tanzániai támadás folytatódik. a tanzániai csapatok
a viktorla tó nyugati részén két sűrűn lakott területet tartá-
nak heves tűz alatt - jelentette a rádió - de az ugan-
dai egységek „még nem léptek akcióba,,./upi,ap,reuter/
-.-

kk. 56. nicaragua

a/g6/rj ai pi m a n a g u a , 1978. október 13./mti/

anastasio somoza nicaraguai elnök csütörtökön elrendelte az or-
szágban szeptember 13.-a óta érvényben lévő hadiállapot 1979. áp-
rilis 30.-ig történő meghosszabbítását. ezzel egyidőben bejelen-
tették az alkotmányos jogok felfüggesztését is. a határozat érvényen
kívül helyezi a lakhely sérthetetlenségét, felfüggeszti a szabad
lakhelyváltoztatás, a gyülekezés és tüntetés jogát. a diktátor
hatályon kívül helyezte az alkotmány azon rendelkezését is, amely
szerint a letartóztatott személyeket 24 órán belül bíróság elé
kell állítani, illetve bizonyítékok hiányában 10 napon belül
szabadon kell bocsátani.

a somozát támogató nemzeti gárda egységei a legújabb jelentések
szerint folytatják fegyveres provokációikat a szomszédos costa ri-
ca ellen. ezek között szerepelnek tengeri határsértések, sőt he-
liopteres emberrablások is.
/efe, taszsz/

-.-

kk. 57. vance-délafrika

ha/rj bj

washington, 1978. október 13.

heltai andrás, az mti tudósítója jelenti:

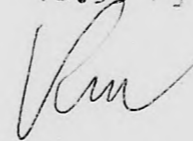
cyrus vance amerikai külügyminiszter pénteken este pretóriá-
ba repül, hogy - nyugati kollégái támogatásával megkísérelje rá-
bírní a dél-afrikai kormányt: engedjen a namibiai kérdésben.
az amerikai külügyi szóvivő pénteken elzárkózott minden felvi-
lágosítás elől arról, milyen tervekkel utaznak a nyugati külügy-
miniszterek pretóriába.

vance mellett a brit, a nyugat-német, a francia és a kana-
dai diplomácia vezetője vállalkozott e sajátos látogatásra. hét-
főn és kedden tárgyalnak a pretoriai kormány vezetőivel, a
washingtoni bejelentés szerint a namibiára vonatkozó ensz-hatá-
rozatok végrehajtásáról. a nyugat a fegyveres felszabadítási
harc fellángolásától, ezzel egyben a maga pozíciójának elveszté-
sétől fél, ha dél-afrika nem enged a reménytelen helyzetben.

/folyt.köv./

18.35 rj

-47-

kk. 57. / vance-délafrika... 1. folyt./rj

a nyugati hatalmaknak, mutatnak rá megfigyelők, már régen módjuk lett volna gazdasági lépésekkel befolyásolni a pretóriai politikát. miután azonban nagybritannia hét milliárd, az usa 1.7 milliárd dollárnyi beruházással rendelkezik dél-afrikában, s a kereskedelmi forgalom is milliárdokban mérhető, ilyen igazán hatásos lépések valószínűtlenek.

..-

kk. 59. namibia - nyugatiak

b/ma/rj pi j o h a n n e s b u r g , 1978. október 13./mti/

öt vezető tőkés ország külügyminiszterei a hétvégén a dél-afrikai köztársaságban újabb diplomáciai akciót indítanak, hogy rábírják a pretóriai rezsimet az ensz namibia függetlenségére vonatkozó határozata nyugati elképzeléseknek megfelelő „fájdalmatlan„ elfogadására.

az ensz határozata értelmében a namibia függetlenségéhez vezető választásokat ensz személyzet ellenőrzése és az ensz rendfenntartó erőinek felügyelete mellett kellene megtartani. tájékozott források tudni vélik, hogy az „ötök„ látszatengedményeket ajánlanak dél-afrikának a decemberi „rendezvényt„ készek egy nem kötelező érvényű népszavazásnak tekinteni, ennek fejében viszont az átmeneti közigazgatás kész elfogadni az ensz átmeneti időszakra vonatkozó rendezési javaslatát. e terv többek között közös ensz és dél-afrikai átmeneti kormány létrehozásáról, a namibiában állomásozó dél-afrikai fegyveres erők nagy részének 7500 fős ensz-erővel történő felváltásáról és 1500 fős ensz polgári személyzet állomásoztatásáról rendelkezik.

megfigyelők nem sok reményt fűznek tárgyalások sikeréhez, minthogy dél-afrika változatlanul nem hajlandó az ensz határozatát sértő választásokról lemondani. mint ismeretes a dél-afrikai köztársaság az ensz felügyelet alatt jövő évben tartandó demokratikus választások helyett már a december 4-ével kezdődő hétre kiírta a namibiai választásokat, azzal a nyilvánvaló céllal, hogy továbbra is érvényesítse namibiai érdekeit.

eag/ap, reuter, dpa/

..-

19.30 rj

-48 -

Kun

kk. 60. izrael-egyiptom - amerikai tervezet

ha/rj bj w a s h i n g t o n , 1978. október 13.

heltai andrás, az mti tudósítója jelenti:

részletes amerikai tervezet alapján tárgyal izrael és egyiptom a különbékéről - közölte pénteken a washingtoni tanácskozás szóvivője. a bejelentés váratlan volt, miután az izraeli és az egyiptomi fél maga is szerződés-tervezettel érkezett az amerikai fővárosba. a jelek szerint washingtonban számítottak rá, hogy az álláspontok - legalábbis kezdetben - eltérnek majd egymástól, ezért eleve kidolgozták a maguk, nyilván kompromisszumos javaslatait.

vance amerikai külügyminiszter pretoriába utazása előtt az utolsó órákban is beható kétfoldalu tárgyalásokat folytatott mind az izraeli, mind az egyiptomi küldöttséggel. a szóvivő szerint amerikai részről teljes egészükben „szóba hozták„ a camp david megállapodásokat - tehát ciszjordánia, a palesztinaiak kérdését is.

carter elnök a héten kijelentette, hogy az izraeli-egyiptomi különbéke és a többi camp david /előzetes/ megállapodás jogilag nem függ össze - azaz washington is lehetségesnek tartja a különbékét anélkül, hogy izrael engedne a palesztinaiakat és más arab országokat érintő kérdésekben. következésképp valószínűtlen, hogy e kérdésekben megegyezés születne, ha washington /és kairó/ propagandisztikus okokból fel is veti azokat.

a tárgyalások szombaton csak nemhivatalos keretek között folytatódhatnak, míg vasárnap ismét teljes ülések várhatók. vance külügyminiszter helyét, aki október 25-ig távol lesz washingtontól, athenton utazó nagykövet veszi át.

..-

kk. 61. igaz szó

olt/rj bj b u k a r e s t , 1978. október 13./mti/

marosvásárhelyen pénteken este tartott rendezvényen köszöntötték a fennállásának 25. évfordulóját ünneplő magyarnyelvű irodalmi folyóiratot, az igaz szót.

/folyt.köv./

19.33 rj

-49 -

Kun

kk. 61. / igaz... 1. folyt./rj

a negyedszázados multa visszatekintő folyóirat a szépirodalom, a műfordítás, a kritika és az irodalomtanítás eszközeivel a romániai magyar irodalom egyik alkotó mihelyévé lett. románában az igaz szó az egyetlen nagyobb terjedelmű, könyv-alaku magyar nyelvű folyóirat, amely sok művet elsőnek közölt. ezek között kiemelkedő volt sütő andrás több alkotása: az író „anyám könnyű álmot ígér”, című műve és három nagydrámája a folyóiratban jelent meg először. jelentős vállalkozásai közé sorolhatók az adynak, eminescunak, petőfinek, bartóknak vagy a romániai magyar próza, költészet, drámai irodalom kérdéseinek szentelt, a képzőművészet, a zeneművészet bemutatására szolgáló külsősémai, továbbá azok a csoportos összeállítások is, amelyek felvonultatták az irodalmi mihelyek íróit.

az igaz szó feladatának tekinti a román irodalom rendszeres tolmácsolását is. /oltványi/

-. -

kk. 62. merénylet baszkföldön

Vu/rj hf pi b i l b a o , 1978. október 13./mti/

ismeretlen fegyveresek pénteken a spanyolországi bilbao közelében orvul meggyilkoltak két rendőrt és megsebesítettek egy harmadikat - jelentette a helyi rendőrség. a merénylők lesből lőttek rá arra a terepjáróra, amelyen a szolgálatban lévő rendőrök ültek.

a fegyvereseknek sikerült elmenekülniük. a rendőrség feltételezi, hogy a merénylők a baszk szeparatistákhoz tartoznak. ezen a héten ez már a második politikai célzatu merénylet baszkföldön. /afp-reuter-upi/

-. -

19.40 rj

-50 -

Vu

kk. 63. usa - korrupció

b/le/hf/rj pi w a s h i n g t o n , 1978. október 13./mti/

az amerikai kormány újabb erőfeszítéseket tesz az államgépezetre oly jellemző korrupció megfékezésére. carter elnök törvénytervezetet írt alá, amelynek értelmében 12 új általános ellenőrt neveznének ki egyes minisztériumokban és más kormányhivatalokban. az elnök szerint a törvénytervezet célja: megszüntetni „az állami irányító szervek munkájának a közvéleményt nyugtalanító hiányosságait”.

ezek a „hiányosságok”, a kormányhivatalok homályos pénzügyi ügyleteit jelentik, - állapítható meg az általános számviteli hivatal által közzétett jelentésből, amelynek tanúsága szerint az összes megvizsgált kormányhivatalban elkövettek kisebb nagyobb visszaéléseket, felelőtlenül kezelték az adófizetők pénzét. a megvizsgált állami intézmények a következők: egészségügyi, oktatási és népjóléti minisztérium, mezőgazdasági minisztérium, munkaügyi minisztérium, közlekedési minisztérium, lakásügyi és városfejlesztési minisztérium, a hadviseltek ügyeinek hivatala és a kisüzemek ügyeinek hivatala. /taszsz/

-. -

kk. 64. libanon - 2.

b/ng/hf/rj pi b e i r u t , 1978. október 13./mti/

az angatag beirutit tűzszünet árnyékában az ország vezetői diplomáciai és katonai lépésekkel igyekeznek előkészíteni a vasárnap kezdődő külügyminiszteri értekezletet, amelyen az arab liga libanonban állomásozó alakulatait szolgáltató és tevékenységüket finanszírozó arab államok képviselői vesznek részt. a beirut melletti beiteddinbe várják szaúd-arábia, az egyesült arab emírségek, katar, kuvait és szíria diplomáciájának vezetőjét, s hírek szerint jordánia részvétele sem kizárt.

a libanoni hadsereg mintegy ezer katonájának hadász negyedében végrehajtott csütörtöki felsorakoztatásáról nyilatkozott pénteken szelim al-hossz kormányfő. mint mondta, az akció célja a baabda elnöki palota védelmének biztosítása - a palotát több találat érte a múlt héten lezajlott s hosszú ideje legsúlyosabb összecsapások idején.

/folyt.köv./

19.55 rj

-51 -

K

kk. 64. / Libanon... 1. folyt./nj

a miniszterelnök leszögezte, hogy a hadsereg alakulatainak felvonultatása a körzetben nem jelenti a szíriai többségű arabközi erőik távozását a helyszínről. az 1975-76-os polgárháború idején szétzilálódott libanoni hadsereg feladatát nehezíti, hogy az országban szembenálló felek - a jobb- és a baloldal - egyaránt kétségve vonják pártatlanságát. a baloldal hangsúlyozza, hogy a hadsereg tisztjeinek többsége jobboldali beállítottságú, míg a jobboldal vádja szerint a reguláris erőket „szíria tartja kézben,,.

szárkisz elnök a vasárnap kezdődő külügyminiszteri értekezlet előkészítése során pénteken találkozott pierre gemajellel, a legnagyobb jobboldali párt, a falangisták vezetőjével. kormányforrások közlése szerint az államfő tájékoztatta a jobboldali vezért damaszkuszi tárgyalásairól és arab körútjáról.

a jobboldal másik vezetője, camille chamoun pénteken elismételte szíriaellenes vádaskodását, miszerint az arabközi erő szíriai alakulatai a tüszünetet saját katonai megerősítésükre használják fel. beiruti nyugati diplomáciai források pénteken arról adtak hírt, hogy a jobboldali miliciákat aktív támogatásban részesítő izraeli hadihajói az éjszakai órák sötétségét használják ki védenekük fegyverekkel való ellátására. az említett források szerint a fővárostól északra fekvő dzsunije kikötőben éjjelente izraeli hajók jelennek meg, hogy kirakják a jobboldalnak szánt fegyverszállítmányaikat. /afp, ap, upi/

kamel asszad, a libanoni parlament elnöke pénteken damaszkuszba utazott, hogy a szíriai államfővel folytasson megbeszélést a libanoni helyzetről. elutazása előtt fogadta őt szárkisz elnök és tájékoztatta csütörtökön végetért arab körútjáról, mindenekelőtt damaszkuszi megbeszéléseiről. /ina/

-. -

kk. 65. molnyija-3

a/km/ai/nj pi m o s z k v a, 1978. október 13./mti/

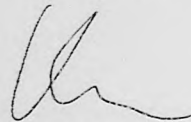
a szovjetunióban pénteken molnyija-3 jelzéssel új távközlési mesterséges holdat juttattak földközeli pályára.

a mesterséges hold a nagy távolsági telefon- és táviró összeköttetés lebonyolításához járul hozzá, s ezen kívül az „orbita,, rendszerben biztosítja a szovjet televízió központi programjának vételét. a szputnyik fedélzetén a centiméteres hullámhossz-tartományban dolgozó közvetítő berendezést szereltek fel.

/folyt.köv./

20.05 nj

-52 -

kk. 65. / Molnyija-3... 1. folyt./nj

a mesterséges hold pályájának a földfelszíntől mért legnagyobb távolsága az északi féltekén 40.825, a legkisebb távolsága a déli féltekén 467 kilométer. keringési ideje 12 óra 16 perc, pályájának síkja az egyenlítő síkjával 62.8 fokot zár be. /taszsz/

-. -

kk. 66. rövid hírek

b/le/hf/njpi

1978. október 13. /mti/

l o n d o n : ford-sztrájk

az angliai ford művek munkásai pénteken elvetették az igazgatóság újabb javaslatát, - amely átlagosan hat és fél százalékos munkabér emelést ígért - és több mint tíz százalékos béremelést követelnek. a ford művek dolgozóinak több mint két hete tartó sztrájkja folytatódik. /reuter/

b e r l i n : fkp küldöttség

pénteken berlinbe érkezett a francia kommunista párt küldöttsége, élén maxime gremetz-cel, a politikai bizottság tagjával, a központi bizottság külügyi osztálya vezetőjével, a delegáció megbeszéléseket kezdett a német szocialista egységpárt tárgyaló-küldöttségével, amelyet hermann axen, a politikai bizottság tagja, a központi bizottság titkára vezet. /mti/

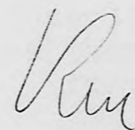
nyugat-b e r l i n : kábítószer

csaknem egy éve tartó nyomozás után egy szervezett nemzetközi kábítószercsempész banda hat tagját - öt török és egy olasz állampolgárt - tartott le pénteken a nyugat-berlini rendőrség. lefoglaltak 1 millió márka értékű heroint, amely a legnagyobb mennyiségű kábítószer, amit a rendőrség - együttműködve a vámhatósággal - nyugat-berlin „fennállása,, óta lefoglalt. /mti/

/folyt.köv./

20.35 nj

-53 -

kk. 66. / rövid... 1. folyt./rj

k i n s h a s a : kolerajárvány

a zaire északi részén tomboló kolerajárványnak eddig már legalább 3.125 halálos áldozata van - közölték pénteken zairei egészségügyi illetékesek. kolera megbetegedéseket észleltek az ország déli részén is, de az egészségügyi hatóságok jelentése szerint a járvány kitörését sikerült megakadályozni. /upi/

b u k a r e s t : kirchsclager

pénteken bukarestben hivatalosan bejelentették, hogy rudolf kirchsclager osztrák köztársasági elnök november 8-a és 11-e között látogatást tesz romániában. /mti/

b u k a r e s t : finn parlamenti küldöttség

a romániában tartózkodó finn parlamenti küldöttséget - amelynek vezetője ahti pekkala, a finn parlament elnöke, a centrum párt alelnöke - pénteken bukarestben fogadta nicolae ceausescu köztársasági elnök. /mti/

t e h e r á n : iráni ellenzék

irában a vallási és politikai ellenzék vezetői pénteken országos méretű általános sztrájkra szólították fel a lakosságot. a hétfőre meghirdetett sztrájkot a szeptemberi kormányellenes tömegmegmozdulásokkor a karhatalom által meggyilkolt mintegy száz tüntető emlékének akarják szentelni. /dpa/

kk. 67. amerikai külföldi segélyprogram

b/rq/hf/rj pi w a s h i n g t o n , 1978. október 13./mti/

az amerikai szenátus 60 szavazattal 31 ellenében pénteken elfogadta a 9,2 milliárd dollár összegű külföldi segélyprogramot. a carter elnök elé terjesztendő törvényjavaslat 3,9 milliárd dollárnyi külföldi katonai és gazdasági segélyt, 654 millió dollár értékű katonai hitelt irányoz elő, valamint 2,7 milliárd dollárt az ugynevezett békehadtestek fenntartására, menekültsegélyezésre és nemzetközi bankok számára. további 1,8 milliárd dollárt a nemzetközi valutaalap kölcsönprogramjára szának.

az amerikai katonai és gazdasági segélyek legfőbb élvezői: izrael, egyiptom és jordánia és a törvényjavaslat értelmében jelentős összegben részesül törökország és görögország is. /upi/

20.40 rj

-54 -

kk. 68. vénusz-11 és 12

a/fo/rj ai pi

m o s z k v a , 1978. október 13./mti/

szeptember közepén, egyebek között a szovjet-francia űrkutatási együttműködés keretében a szovjetunióban felbocsátották a vénusz-11 és a vénusz-12 jelzésű automatikus űrállomást. azóta a vénusz-11 11,5 millió, a vénusz-12 pedig 10,6 millió kilométernyire távolodott el a földtől. az űrállomások a vénusz felé haladtukban a kozmikus térséget kutatják.

a vénusz-11 és 12 folytatja a világűrben észlelhető gamma-sugárzás-kitörések megfigyelésének programját, amelyet korábban több szovjet illetve francia űrállomás végzett. a program célja, hogy tisztázzák e sugárzás forrásainak helyét és jellemzőit. a vénusz űrállomások emellett a napkitörésekről, a napkoronáról és a napszelekről is értékes adatokat szolgáltatnak. /taszsz, afp/

kk. 69. rövid hírek

a/km/rj ai pi

1978. október 13./mti/

m o s z k v a : li ta-csao

a szovjet baráti társaságok szövetsége és a szovjet-kínai baráti társaság moszkvában pénteken ünnepi esten emlékezett meg li ta-csao a tudományos szocializmus első kínai propagandistája születésének 90. évfordulójáról. /taszsz/

h e l s i n k i : gyuranovics

veszelin gyuranovics, a jugoszláv szövetségi végrehajtó tanács /kormány/ elnöke pénteken befejezte háromnapos hivatalos látogatását finnországban. a jugoszláv kormányfőt a látogatás utolsó napján fogadta urho kekkonen finn köztársasági elnök. a tárgyalások során a két ország kereskedelmi és politikai kapcsolatainak fejlesztésével kapcsolatos kérdéseket vitatták meg, s szó volt a nemzetközi helyzetről is. pénteken gyuranovics elutazott helsinki felé. /taszsz/

a t h é n : wojtaszek

konsztantin karamanlisz görög kormányfő és konsztantin cacosz államfő pénteken fogadta emil wojtaszek lengyel külügyminisztert, aki hivatalos látogatáson tartózkodik görögországban. a találkozón a két fél kielégítőnek nevezte országaik kapcsolatait és kifejezte azon óhaját, hogy e kapcsolatok tovább fejlődjenek. wojtaszek lengyelországi látogatásra hívta meg a görög miniszterelnököt. /upi/

20.50 rj

-55-

kk. 70. terroristák - kiadatás

b/le/rj hf pi h á g a , 1978. október 13./mti/

a holland hatóságok pénteken kiadtak a német szövetségi köz-
társaságnak két hollandiában korábban bebörtönzött terroristát, a
többek között hans-martin schleyernek, a nyugatnémet gyáripa-
rosok szövetsége elnökének meggyilkolásában való részvétellel vá-
dolt christoph wackernagelt és a zweibrückeni bíróság épületében el-
követett pokolgépes merénylettel vádolt gerd schneidert. a kia-
datás elhatározásához hozzájárult az, hogy a két terrorista- a vö-
rös hadsereg frakció elnevezésű terrrorszervezet tagjai - péntek-
től éhségsztrájkot tervezett. /reuter, upi/

-.-

kk. 71. jemeni szocialista párt - kongresszus

b/ku/fhf/rj pi a d e n , 1978. október 13./mti/

pénteken adenben /ndk/ a központi bizottság és a politikai bi-
zottság megválasztásával befejeződött a jemeni szocialista párt
i. kongresszusa. a közel ötszáz küldött abdul fattah ismailt az el-
nöki tanács tagját választotta meg a párt főtitkárává.

a központi bizottságnak 51 tagja és 11 póttagja van, a politi-
kai bizottság pedig 9 tagból és 2 póttagból áll.

abdul fattah ismail záróbeszédében a jemeni szocialista párt
alapítókongresszusát az ország számára történelmi jelentőségű ese-
ménynek nevezte. hangsúlyozta: a párt a tudományos szocializmus
eszméit szem előtt tartva minden erejét latba veti a nép jóléte
érdekében. /adn/

-.-

21.45 nj

-56 -

Km

kk. 72. a szerkesztőségek tájékoztatására!

ensz-zászló

b/ku/rj hf pi n e w y o r k , 1978. október 13./dpa/

az ensz pénteken óvatos formában foglalt állást a taszsz
szovjet hírügynökség azzal kapcsolatos bírálatainak ügyében,
hogy washingtonban az egyiptomi-izraeli béketárgyalások jelen-
legi színhelyén, a blairhouse-ban ensz-lobogót vontak fel.

az ensz szóvivője emlékeztetett arra: a világszervezet er-
re vonatkozó rendszabálya szerint kormányok, szervezetek, vagy ma-
gánszemélyek is használhatják az ensz-zászlót, hogy nyomatékot
adjanak az ensz iránti tiszteletüknek. mint a szóvivő mondotta,
ezekben az esetekben nem szükséges az ensz főtitkára jóváhagyásának
előzetes megszerzése./mti/

-.-

kk. 73. külpolitikai híreink jegyzéke 16.00 órától zárásig:

nj pi 1978. október 13. /mti/

39. nszk-jobboldali mérleg

40. nszk - namibia

41. gromiko /lásd.:kk.24.

42. rövid hírek

párizs: munkanélküliek

párizs: pedagógusok

róma: okp

43. kieg.kk.28-hoz /új honvédelmi törvény/

44. vietnami - malaysiai

45. svédország - új minisztereinek

46. vietnam - kambodzsa

47. rövid hírek

vandenberg: mesterséges hold

párizs: geneviéve tabouis

hanoi: francia pártküldöttség

dublin: tankhajó

48. pentagon költségvetés

49. nujoma

50. kínai ifjúsági kongresszus

/folyt.köv./

22.10 nj

-57-

Km

kk. 73. / külpolitikai... folyt./nj

41. kieg.kk.41-hez /gromiko/
52. szocialista híregyökségi tanácskozás
53. jugoszlávia - magyar nyelvüvelö napok
54. kieg.kk.37-hez /örményország - jubileum/
55. konzervatív kongresszus - thatcher
56. nicaragua
57. vance - dél-afrika
58. tanzánia - uganda
59. namibia - nyugatiak
60. izraeli - egyiptom - amerikai tervezet
61. igaz szó
62. merénylet baszkföldön
63. usa - korrupció
64. libanon - 2.
65. molnyija-3.
66. rövid hírek
london: ford-sztrájk
berlin: fkp küldöttség
nyugat-berlin: kábitószer
kinshasa: kolerajárvány
bukarest: kirchschla:ger
bukarest: finn parlamenti küldöttség
teherán: iráni ellenzék
67. amerikai külföldi segélyprogram
68. vénusz-11 és 12.
69. rövid hírek
moszkva: li ta-csao
helsinki: gyuranovics
athén: wojtaszek
70. terroristák-kiadatás
71. jemeni szocialista párt-kongresszus
72. ensz-zászló /a szerk. táj./
73. hírjegyzék

/mti/

--

v é g e -

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: köves tiber
szerkesztették: németh gyula, patak károly, bochkor
jenő, pirtyi sándor

22.15 nj

-58 -

Uer

60.010/x

MTI.

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség.

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Külföldi hírek

kk. 1. várható

pl il ng

1978. október 14. /mti/

bukarest:

gromiko látogatása

washington:

egyiptomi-izraeli-amerikai tárgyalások

teherán:

huang hua érkezése

párizs:

fang ji kínai miniszterelnök-helyettes megbeszélései

singapore:

schmidt kancellár látogatása

/mti/

--

7.15/il *de*

- 1 -